

RAKSZAWA

GMINA RAKSZAWA
W OBIEKTYWIE

RAKSZAWA

**GMINA RAKSZAWA
W OBIEKTYWIE**

Album fotograficzny pt. „Gmina Rakszawa w obiektywie”

Redakcja wydawnictwa:

Gmina Rakszawa
37-111 Rakszawa 506
tel.: 17 226 12 81, fax: 17 226 16 77
e-mail: sekretariat@rakszawa.pl
www.rakszawa.pl

Korekta:

Bernadeta Lekacz

Zdjęcia w albumie:

Bogumiła Babiartz, Lucyna Domka, Łukasz Frączek, Kamil Gwizdak, Jan Jabłoński, Kinga Kochman, Mieczysław Koryl – Eureka Plus Agencja Reklamy, Monika Kosior, Marta Kraska, Kamil Kulpa, Natalia Mach, Edward Soński, Paweł Superson, Anna Szeliga-Skoczylas, Justyna Walawender, Adam Wróbel, Arkadiusz Zakielarz

Zdjęcie na okładce:

Lucyna Domka

Opracowanie graficzne:

Magdalena Nowak-Harko
Eureka Plus Agencja Reklamy

Skład i przygotowanie do druku:

Eureka Plus Agencja Reklamy
ul. 3 Maja 11/10, 35-030 Rzeszów

© Copyright by Eureka Plus Agencja Reklamy, 2014

ISBN 978-83-64233-92-0

Nakład: 2000 egz.

Rakszawa–Rzeszów 2014

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

**„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”.**

**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 Leader
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.**

Publikacja opracowana przez gminę Rakszawa.

**Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

RAKSZAWA

Staw w lesie „Brzeźnik”

Szanowni Państwo,

przekazując w Państwa ręce album fotograficzny pt. „Gmina Rakszawa w obiektywie”, pragnę zaprosić i zachęcić do odwiedzenia tego malowniczego zakątka województwa podkarpackiego.

Zapraszam do odwiedzenia gminy Rakszawa, gdzie każdy turysta, miłośnik przyrody i spokoju znajdzie coś dla siebie. Malownicze położenie gminy wśród lasów stwarza idealne warunki dla turystyki aktywnej, jak i wypoczynkowej. Szlaki turystyczne, ścieżki dydaktyczne, rezerwat przyrody „Wydrze” las „Brzeźnik”, pomniki przyrody, przepiękne widoki, malownicze krajobrazy, bogata fauna i flora to tylko nieliczne atrakcje, które tutaj czekają i są na wyciągnięcie ręki.

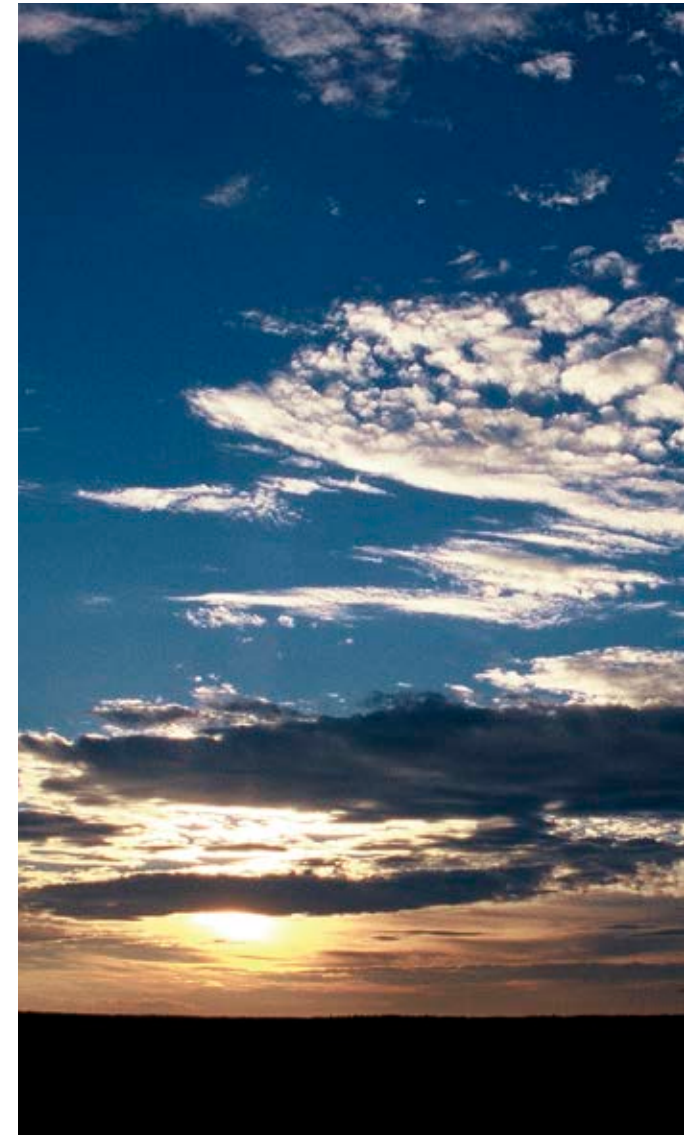
Zebrane w albumie zdjęcia to zbiór najciekawszych fotografii zgłoszonych na konkurs fotograficzny organizowany w 2013 i 2014 roku przez gminę Rakszawa.

Przez cały rok odbywają się u nas liczne imprezy kulturalne i sportowe.

Wierzmy, że sami się Państwo przekonacie o tym, jak życzliwi i gościnni są mieszkańcy naszej gminy.

Serdecznie zapraszam.

Maria Kula
Wójt Gminy Rakszawa

gmina

RAKSZAWA

Gmina Rakszawa położona jest w Kotlinie Sandomierskiej – głównie na Płaskowyżu Kolbuszowskim oraz częściowo w Pradolinie Podkarpackiej. Rakszawa oddalona jest o ok.: 30 km na północny wschód od Rzeszowa, 10 km na północ od Łańcuta i 18 km na południowy wschód od Leżajska. Administracyjnie jest jedną z gmin powiatu łańcuckiego. Zajmuje 6637 ha powierzchni i liczy 7403 mieszkańców.

Gminę Rakszawa tworzą trzy miejscowości: **Rakszawa, Węgliska i Wydrze**. Na terenie gminy wyróżniamy pięć sołectw: Rakszawa Górna, Rakszawa Dolna, Rakszawa Kąty, Węgliska i Wydrze.

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Geologicznie opisywany obszar zaliczany jest do zapadliska przedkarpackiego o nie-

zbyt skomplikowanej budowie. Jak wykazały wiercenia, na głębokości ok. 1200 m znajduje się budowana z granodiorytów platforma prekambryjska. Niecałe 23 miliony lat temu obszar zapadliska wypełniały wody morskie, które ustąpiły ostatecznie 6 milionów lat temu. W wyniku tego bezpośrednio na platformie osadziły się produkty sedymentacji morskiej – grube pokłady iłów miocenijskich. Na terenie gminy są to tzw. iły krakowieckie. Zalegają średnio na głębokości kilkunastu metrów. W osadach miocenu znajdują się złoża gazu ziemnego wydobywanego również na terenie gminy (kopalnia w sołectwie Rakszawa Kąty). Iły miocenijskie są także wykorzystywane do wyrobu cegły. Wydobywa się je w wyrobiskach na terenie sołectwa Rakszawa Kąty, gdzie iły zalegają stosunkowo płytko. W pliocenie przez tereny obecnej gminy przepływała duża rzeka biorąca swój

początek w Beskidach, a nawet w Tatrach, o czym świadczy znajduwany w niektórych odsłonięciach materiał tatrzański. Rzeka ta pozostawiła na swoich tarasach materiał żwirowy o miąższości do kilku metrów.

Osady, które wywarły największy wpływ na współczesne środowisko przyrodnicze gminy, to utwory polodowcowe plejstoce-
nu. Zalegają bezpośrednio na iłach miocenijskich bądź na znacznie zerodowanych żwirach pliocenijskich. Pozostawił je lądolód zlodowacenia krakowskiego, który ustąpił z tego terenu ok. 300 tysięcy lat temu. Miąższość utworów polodowcowych waha się od kilku metrów na Wierchowniach do ok. 20 w dolinach rzecznych. Dominującymi skałami polodowcowymi w części przy powierzchniowej są piaski, piaski gliniaste oraz rzadziej gliny. Te ostatnie odsłaniają się na denudowanych Wierchowniach, gdzie piaski zalegające wcześniej na glinach zo-

stały przemieszczone w niższe partie wzniesień. Najmłodszymi skałami są holocenijskie mady rzeczne, piaski eoliczne budujące wydmy oraz torfy torfowisk niskich. Większa część gminy położona jest na Wysoczyźnie Kolbuszowskiej, która powstała jako efekt nacisku płyty afrykańskiej na euroazjatycką, a bezpośrednio naporu płaszczowin karpaccich na wypełnione utworami ilastymi zapadlisk przedkarpaccich. O makrorzeźbie obszaru gminy zdecydowały głównie: owo wypiętrzenie oraz rozległe, dość płaskie doliny (głównie Młynówki i Krzywego), które porozcinały ten płaskowyż.

Wody

Większa część gminy należy do zlewni Młynówka wpadającej do Wisłoka oraz potoku Krzywego i Olechowca wpadających do Trzebošnicy. W przeszłości Rakszawa posiadała duże zbiorniki wodne, o czym świadczą pozostałości kilku grobli. Obecnie jest tu wiele stawów, jednak żaden nie przekracza 1 ha. Bardzo nieliczne są powstałe w naturalny sposób niewielkie i płytkie

oczka wodne spotykane na działach wodnych w północnej części Brzeźnika.

Gleby

O wykształceniu gleb tego terenu zadecydowały w głównej mierze skały macierzyste oraz panujące tu warunki wodne. Łądolód opuszczający ten teren pozostawił tu głównie piaski stosunkowo ubogie w składniki mineralne. Na piaskach luźnych oraz słabo gliniastych rozwinęły się gleby rdzawe, płowe oraz zbliżone do gleb bielcowych. Typowe bielice zajmują niewielkie powierzchnie na wydmach śródleśnych i ich otoczeniu. Na zerodowanych wysoczystych odślaniają się gliny, na których wytworzyły się gleby brunatne zbielicowane, brunatne wylugowane oraz brunatne właściwe. Nieco młodsze są rozwinięte w szerokich i płaskich dnach dolin (głównie Młynówki) gleby mułowo-bagiennie. Najmłodsze zaś są zajmujące bardzo niewielkie powierzchnie gleby torfowe torfowisk niskich. Większość gleb uprawnych w gminie posiada piątą klasę bonitacyjną. Są to gleby lekkie, wrażliwe

na dłuższe okresy suszy i niepozwalające na uprawę bardziej wymagających roślin.

Roślinność

Opisany teren cechuje się zróżnicowanym stopniem przekształcenia szaty roślinnej. W najmniejszym stopniu przekształcone są lasy (szczególnie te, których roślinność odpowiada swoim warunkom siedliskowym) oraz nieco bardziej łąki i pastwiska. Zanim wkroczył tu na stałe człowiek, tereny te pokryte były rozległym kompleksem Puszczy Sandomierskiej. Jeszcze przed ok. 200 lat obszar dzisiejszej gminy (z wyjątkiem pasa wysoczyzn) był bagnisty i podmokły. Z tego należy wnioskować, że w drzewostanach znacznie większy udział miały olsy, łęgi, bory wilgotne, jedliny oraz torfowiska niskie. Ponadto lasy te wykazywały wyraźną piętrowość, która nie wynikała ze zmian klimatycznych, jakie mogły zachodzić przy niewielkich różnicach wysokości, lecz ze zmniejszających się wraz z wysokością warunków wodnych oraz litologicznych.

Potok fabryczny

Najniżej wzdłuż rzek porastały łągi, na płaskich tarasach dolinnych, często znacznie zabagnionych występowały olsy oraz bezleśne płyty torfowisk niskich. Nieco wyżej, na bardziej suchych i piaszczystych siedliskach rozwinęły się bory, zaś najwyżej na gliniastych bądź pylastych wierzchołkach rosły grądy i buczyny. Współcześnie w drzewostanach dominują bory oraz grądy. Największy udział w budowie drzewostanu mają: sosna, buk, dąb, grab, jodła, olsza, brzoza i inne. Do ważniejszych zespołów borowych należą bory świeże, wilgotne, mieszane, suche oraz jodłowe.

Na terenie gminy występuje wiele gatunków roślin górskich, rzadkich i chronionych. Przedstawicielami flory górskiej są m.in.: czosnek niedźwiedzi, sałatnica leśna, trybula lśniąca, przetacznik górski, śnieżyczka przebiśnieg, żywiec gruczołowaty, jawor. Na terenie gminy stwierdzono ok. 30 gatunków roślin chronionych, z czego 18 podlega ochronie ścisłej. Są to: podkolan biały, pokrzyk wilcza jagoda, grązel leśny, gnieźnik leśny, widłak goździsty, widłak jałowcowaty, buławnik czerwony, pomocnik baldaszkowy, listera jajowata, bluszcz pospolity, goryczka wąskolistna, śnieżyczka, goździk pyszny, goź-

dzik brodaty, wawrzynek wilcze łyko, storczyk szerokolistny. Ochronie częściowej podlegają natomiast: konwalia majowa, kruszyna pospolita, marzanka wonna, paprotka zwyczajna, pierwiosnka lekarska, kalina koralkowa, kopytnik pospolity, centuria pospolita, barwinek pospolity.

Zwierzęta

Dotychczasowy stan poznania fauny na obszarze gminy jest dostateczny jedynie w zakresie kręgowców. Spośród dużych ssaków najliczniej reprezentowane są sarny, mniej licznie dzik, kuna, borsuk, jeleń. Z mniejszych ssaków warto wymienić gronostaja, orzesznicę oraz nietoperze: nocek duży, mroczek późny i gacek wielkouch. Ważną grupę zwierząt stanowią ptaki reprezentowane przez ponad 90 gatunków. Są to m.in. bocian biały i czarny, krogulec, puszczyk, dzięcioł czarny, dzięcioł zielony, jastrząb, myszołów, zięba, kuropatwa, bażant. Faunę płazów reprezentuje rzekotka drzewna, ropucha szara, ropucha zielona, zaś z gadów pospolicie występuje jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec, a także zaskroniec i żmija zygzakowata¹.

Czosnek niedźwiedzi – lasy juhińskie

Osada Rakszawa

z kart HISTORII

Informacje pochodzące z badań archeologicznych przeprowadzonych na terenie gminy Rakszawa potwierdzają istnienie osadnictwa ok. 7 tysięcy lat p.n.e. w okresie mezolitu. Z tego czasu pochodzą znaleziska pojedynczych narzędzi krzemienych. Odkryto tu również oraz udokumentowano osady oraz znaleziska epoki brązu i żelaza, okresu kultury mierzanowickiej, kultury trzcinińskiej, grupy tarnobrzeskiej czy też kultury przeworskiej związanej z tzw. okresem wpływów rzymskich.

Rakszawa stanowiła typ wsi, łańców leśnych określanych jako łańcuchówka.

Poza Rakszawą charakter łańcuchowy mają również Węgliska, po części Wydrze oraz większość wsi sąsiadujących z gminą. Innego pochodzenia jest sołectwo Rakszawa Kąty, które ma charakter wsi bezplanowej. Powstała ona w ten sposób, że najczęściej kilku osadników zasiedlało nie-

zagospodarowany jak dotąd teren, zwykle polanę śródleśną, karczując otaczające lasy, powiększało areał ziemi uprawnej.

W rezultacie rozwoju osadnictwa powstało dość dużo wyodrębnionych przysiółków. Sama tylko Rakszawa złożona jest z kilkunastu takich jak: Bieleckówka, Rąbany Gościńiec, Nowe Pola, Strachocin, Potok, Kościelne, Wołochy, Pod Grabiną, Pod Lasem, Basakówka, Dymarka, Budy, Mościńny. Nazwy wsi oraz ich części mają bardzo różne pochodzenie. Nazwę wsi Rakszawa tradycyjnie wiąże się z rakiem oraz szuwarami, czyli pospolitym elementem w bardzo podmokłym niegdyś terenie. Węgliska z produkcją węgla drzewnego, Dymarka z wytopem żelaza z miejscowych rud darniowych, Budy z wytopem żywicy. Z kolei Bieleckówka i Strachocin związane były z nazwiskami właścicieli dworów. Wiele nazw ma pochodzenie przyrodnicze, często związane z la-

sem: Pod Grabiną, Pod Lasem, Dębowiec, Wydrze, Pod Brzózą. Jeden z przysiółków Wołochy nosi nazwę związaną z przybyłymi osadnikami. Rakszawa Kąty sugeruje w nazwie peryferyjne położenie w stosunku do głównego ciągu osadniczego Rakszawy.

RAKSZAWA

Źródła dotyczące obszaru Rakszawy sięgają okresu mezolitu, czyli przypadają na VIII–VII wiek p.n.e. Z tamtego to okresu pochodzą odkryte na stanowiskach archeologicznych materiały krzemienne, wśród których przeważają zbiorniki do strzał oraz narzędzia do cięcia i skrawania. Pierwsza udokumentowana wzmianka o miejscowości pochodzi z 1695 roku. Nie zachował się niestety dokument lokacyjny wsi, jednakże posiadane informacje wskazują, że powstała ona w XVI wieku.

Ze starszej epoki brązu pochodzi odkryty w Rakszawie w 1983 roku ośrodek kultury trzcinieckiej. Badaniu poddano pozostałości obiektu mieszkalnego, który przypuszczalnie stanowił typ szałasów o pokryciu ścian i zadaszeniu wspierającym się na żerdziach. W późnej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza (XIII–III wiek p.n.e.) na obszarach południowo-wschodniej Polski wyraźnie dominowała grupa tarnobrzeska, która wniosła zwyczaj ciałopalenia i grzebienia zmarłych na cmentarzach popielcowych. Powszechne stało się wtedy stosowanie brązu do produkcji narzędzi, broni i ozdób. Wielcy właściciele ziemscy, którzy wówczas kierowali osadnictwem, osadzali przybyszów w sąsiedztwie powstających dopiero folwarków.

Przy organizowaniu wsi na początku wyznaczano każdemu osadnikowi nadział ziemi. Niestety, ci pierwsi mieszkańcy nie byli w stanie zagospodarować całości nadbytej ziemi, bowiem przez wiele lat karczowali las, na rolę przeznaczali grunty położone bliżej zabudowań, resztę zaś wykorzystywali na pastwiska. Obszary leśne zamieniano na łąny uprawne, zakładano folwarki. Wszyscy chłopcy budowali zagro-

dy pośrodku swego nadziału ziemi, tuż przy drodze. Domy budowano w równych odstępach w jednym kierunku przez całą długość gruntów osady. Łany kmiece przebiegały prostopadle do dróg, co w miarę rozwoju traktów komunikacyjnych dało układ charakterystyczny dla wsi leśno-łanowej typu łańcuchowego. Istotną sprawą przy organizowaniu wsi było wytyczenie drogi. „Droga sokołowska”, ciągnąca się wzdłuż zabudowań chłopskich przez całą wieś, jest prawdopodobnie najstarszą drogą w Rakszawie. W Rakszawie najczęściej spotykanym typem zabudowy jest zagroda dwubudynkowa składająca się z położonego prostopadle do drogi domu i równoległe do niej ustawionej stodoły.

W 1713 roku w Rakszawie znajdowało się 120 chałup, a w 60 z nich żyli tkacze. Właściwie w każdym rakszawskim gospodarstwie uprawiano len, a nieliczni gospodarze uprawiali też konopie. Z tych roślin wytwarzano płótno. Tkactwo rozwijało się tu całkiem dobrze, podobnie sukienictwo związane z tradycjami wołoskimi. Jeden z przysiółków Rakszawy nazywa się Dymarka. Wskazuje to na kuźnicze tradycje wsi, bowiem dymarki były to piece

służące do wytopu żelaza z rudy darniowej. Z owym wytopem z kolei wiązało się kowalstwo. Kuźnie budowano wtedy z drewna nad stawami bądź strumykami. Wewnątrz znajdowały się murowane lub lepienne paleniska, obok których ustawiano miechy.

Zabudowania pańskie

W Rakszawie istniały cztery folwarki, jednakże na obecnym etapie stanu badań można jedynie odtworzyć i zrekonstruować dwa założenia: Gwozdowiczów w Potoku oraz Darowskich w centrum wsi. Jak wynika z analizy mapy katastralnej Rakszawy z 1849 roku, folwark Gwozdowiczów został rozplanowany przy lokalnej drodze wychodzącej prostopadle na północ od traktu leżającego. Pałacyk (murowany) wzniesiono po zachodniej stronie drogi. Przed elewacją frontową założono niewielki gazon, za którym znajdowało się sześć drewnianych budynków gospodarczych (zabudowanych w nieregularny czworobok). Na zachód od dworu znajdował się ogród oraz staw z wyspą pośrodku. Za stawem wybudowano murowane stajnie w formie podkowy otwartej w kierunku dworu².

Pałacyk został wybudowany na początku XIX wieku w stylu romantyczno-gotyckim. Posiadał sześć pokoi i kuchnię, od frontu znajdował się ganek, a przy elewacji południowej – oranżeria. W 1896 roku posiadłość odkupił ordynat na Łańcucie Roman Potocki. Nowy właściciel zmodernizował zabudowania i przekształcił je w ośrodek myśliwski. Na zachód od pałacyku wybudowano okazałą psiarnię służącą hodowli angielskich psów gończych używanych do polowań *par force*. Po obu stronach drogi zasadzono modrzewie. Przy szosie znajdowała się drewniana brama, natomiast po stronie przeciwległej, za pałacykiem wybudowano drugą bramę – murowaną (przy alei prowadzącej do lasu). Psiarnię zlikwidowano podczas II wojny światowej, natomiast pałacyk rozebrano w okresie powojennym³.

Drugi z folwarków – rodziny Darowskich – znajdował się w centrum wsi i był rozplanowany po zachodniej stronie głównej wiejskiej drogi. W centrum założenia wzniesiono dwór oddzielony od drogi owalnym gazonem. Po stronie południowej gazonu był usytuowany niewielki, murowany domek, na zachód od dworu widniało

duże założenie ogrodowe poprzecinane nieregularnymi alejkami. Pośrodku założenia wybudowano altankę. Na północny zachód od dworu znajdowały się drewniano-murwane zabudowania gospodarcze. Rozplanowano je po obu stronach Młynówki⁴. Ponadto, w Rakszawie wzniesiono kilka gajówek: po dwie w przysiółku Wołochy i lesie Brzeźnik (należały do Ordynacji) oraz jedną na Kątach obok dzisiejszej cegielni⁵.

Budynki publiczne

Najważniejszą inwestycją w Rakszawie była budowa fabryki sukna oraz szkoły sukienniczej. Tradycje produkcji sukna mają w Rakszawie bardzo starą i bogatą tradycję. Już w połowie XIX wieku tylko w przysiółku Wołochy odnotowano aż 100 sukienników trudniących się wyrobem czarnego i brązowego sukna. Czynnych tam było 7 foluszy: 5 chłopskich, 1 dworski i żydowski⁶.

Rakszawskimi sukiennikami zainteresował się znany społecznik, poseł na Sejm Krajowy we Lwowie – Bolesław Żardecki, który założył manufakturę. W 1909 roku

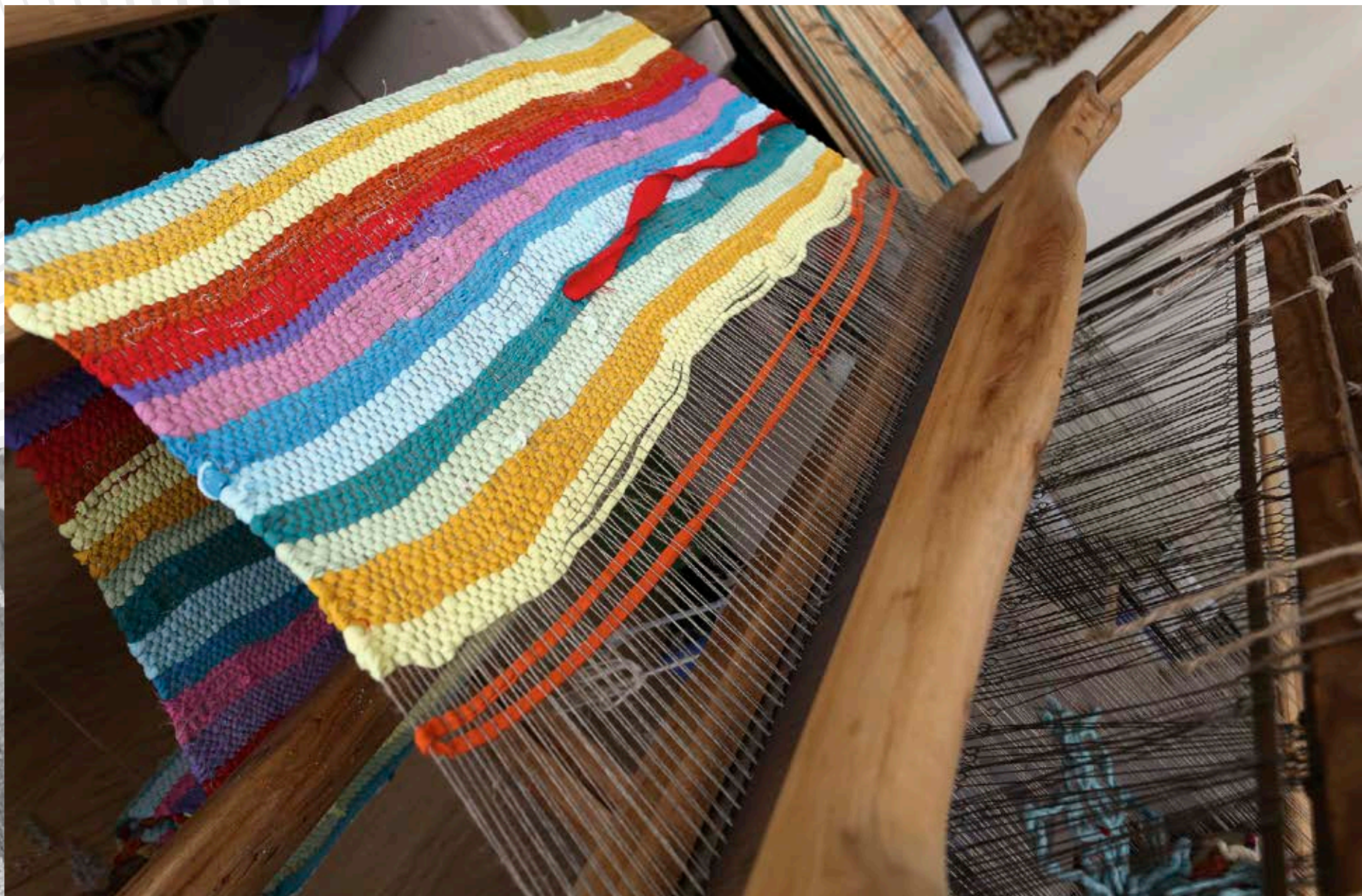
manufakturę wykupiło Łańcuckie Towarzystwo Akcyjne, które przystąpiło do budowy nowoczesnej fabryki mieszczącej przędzalnię, tkalnię i wykończalnię. Obok fabryki w latach 1891–1893 powstała Krajowa Szkoła Sukiennicza. Pierwotnie zajęcia dydaktyczne prowadzono w budynku administracyjnym dworu (Darowskiego), a na internat i mieszkania nauczycieli zaadaptowano dwór⁷. Obok Szkoły Sukienniczej w Rakszawie istniały trzy oddzielne szkoły powszechne. Szkołę w Rakszawie Srodkowej wybudowano po 1924 roku, drugą szkołę, tzw. murowaną, uruchomiono w 1893 roku, trzecią szkołę założono w 1908 roku w prywatnym domu A. Stafy⁸.

Z budynków publicznych należy także wspomnieć o karczmach i młynach. Najbardziej znana karczma wybudowana po 1800 roku znajduje się na tzw. Rąbanym Gościńcu, ponadto przy trakcie leżajskim funkcjonowały przynajmniej dwa szynki⁹. Również młynarstwo posiadało bogate tradycje w Rakszawie. Nad potokiem Młynówka pod koniec XIX wieku funkcjonowało aż 6 młynów¹⁰.

WYDRZE

Pierwotnie Wydrze było przysiółkiem Brzózy Stadnickiej i nosiło nazwę Wólki do Brzózy Stadnickiej. Ten stan rzeczy utrzymał się do końca XIX wieku, ponieważ w ten sposób opisano tę miejscowość w „Słowniku geograficznym”¹¹.

Początki Brzózy dotyczą lat sprzed 1578 roku. Można przypuszczać, że lokowana ją już wcześniej, co potwierdzają daleko posunięte procesy podziałów społecznych, z jakimi spotykamy się w tym okresie. Wszystko wskazuje więc na to, że Brzózę założył nie Stanisław Stadnicki, jak to się powszechnie przyjmuje, a drugi członek nazwy wprowadzono dla rozróżnienia z Brzózą Królewską. Reasumując, należy mniemać, że Brzózę lokowali Pileccy – właściciele dóbr łańcuckich¹². Brzóza zatem i Wydrze nieustannie wchodziły w skład dóbr łańcuckich. Pierwszymi właścicielami wsi byli Pileccy, następnie Stadniccy, a po nich Lubomirscy¹³.

Krosno tkackie

Siedziba Nadleśnictwa Leżajsk

Zabudowania pańskie

Wydrze było zawsze silnie związane z gospodarką leśną Ordynacji. Ulokowano tutaj siedzibę leśniczego oraz wzniesiono kilka gajówek. Jak wynika z danych archiwalnych, już w latach 1833–1834 wybudowano siedzibę leśnictwa tj. leśniczówkę oraz budynek gospodarczy¹⁴.

Obecna leśniczówka wraz z budynkami gospodarczymi została wybudowana w 1907 roku. Ponadto, wybudowano tutaj trzy leśniczówki. W latach 1844–1849 założono folwark filialny (Brzozy Stadnickiej) i na cześć Julii (córki pierwszego ordynata Alfreda), żony Franciszka Lichtensteina, generała jazdy austriackiej, nazwano Julinem. Z analizy mapy katastralnej z 1853 roku wynika, że zabudowania folwarczne były drewniane, rozplanowane po obu stronach drogi z Brzozy Stadnickiej do Wólki Niedźwieckiej. Na zabudowania Julina składały się następujące objekty: owczarnia wzniesiona w latach 1846–1848, stajnia, stodoła oraz trzy wozownie wybudowane w latach 1844–1849. Gospodarstwo julińskie funkcjonowało do lat 70. XIX wieku i nastawione było na hodowlę owiec i produkcję wełny. Około 1875 roku na folwarku wy-

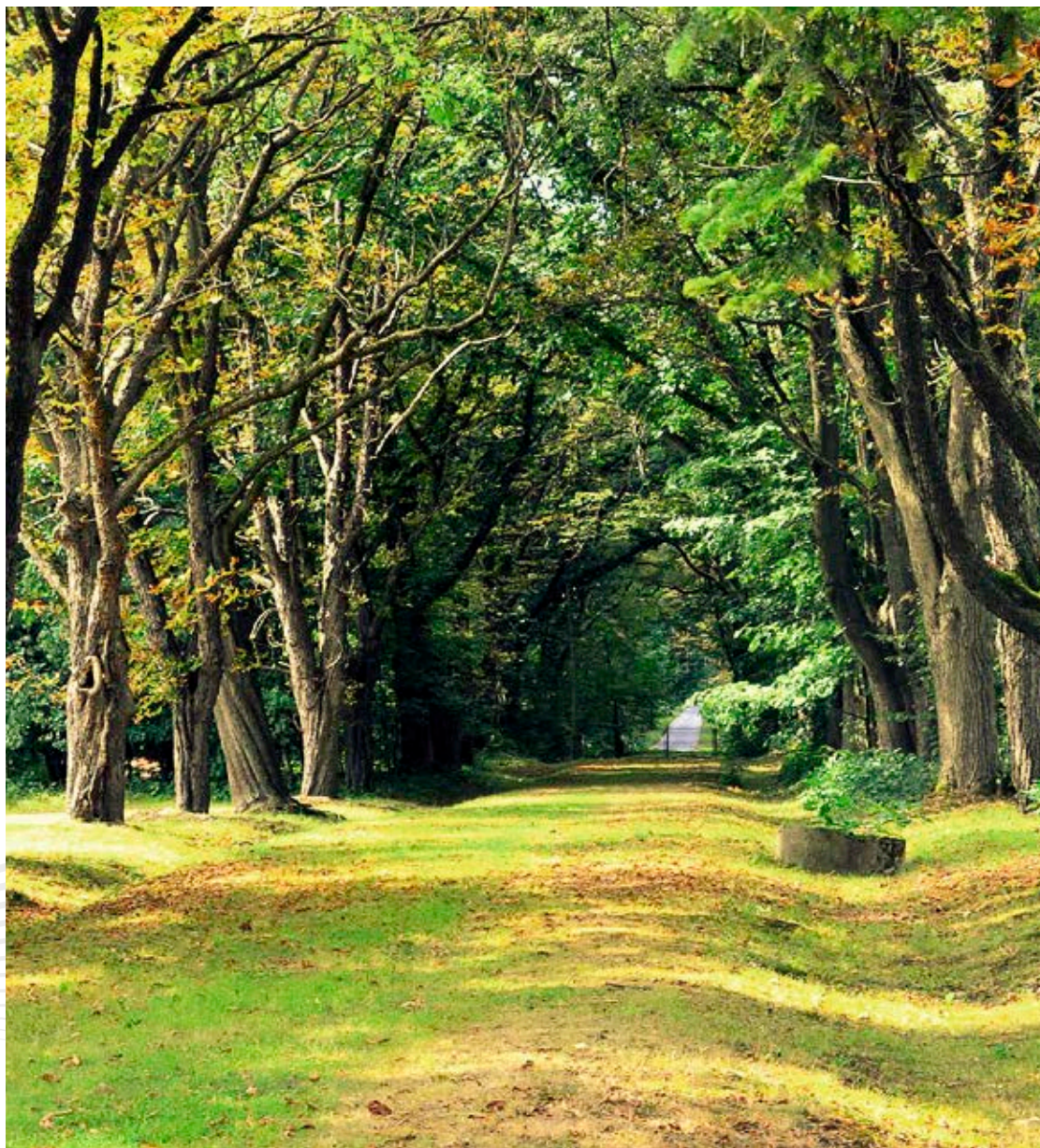
buchł pożar, który doszczętnie strawił zabudowania. W tym samym czasie nastąpił regres w popycie na wełnę, co niewątpliwie zaważyło na tym, że Ordynacja nie zdecydowała się na odbudowę gospodarstwa (grunty folwarczne rozparcelowano). Dopiero po 1900 roku wzniesiono nowe zabudowania, z tym że nie były to już objekty przeznaczone do celów hodowlanych czy produkcyjnych, a budynki służące jako zaplecze pobliskiego pałacu myśliwskiego. W 1908 roku została wybudowana stróżówka, cztery lata później powstały obszerne stajnie z wozowniami i mieszkaniami dla służby¹⁵.

Ostatnią „grupą” zabudowań pańskich jest zespół pałacu myśliwskiego w Julinie. Jest on usytuowany 300 m na północ od dawnego folwarku. Zespół powstał w kilku etapach i był kilkakrotnie rozbudowywany i modernizowany. W latach 1872–1880 z inicjatywy Romana Potockiego został wzniesiony pałac, w 1890 roku wybudowano pawilon kuchenny, pawilon przy bramie – tzw. dyrektorówkę – oraz lodownię. W latach 20. XX wieku powstała elektrownia i ujęcie wodociągowe. Zespół był kilkakrotnie rozbudowywany i modernizo-

Pałacyk myśliwski w Julinie

Aleja w zespole myśliwskim – Julin

wany. W 1923 roku przeprowadzono pierwszy remont – po zniszczeniach wojennych, w roku następnym doprowadzono wodociąg i urządzono łazienki, w 1925 roku (po wybudowaniu elektrowni) założono oświetlenie elektryczne, a dwa lata później nastąpiła ostateczna rozbudowa pałacu. Również po 1945 roku budynki zespołu pałacowego były kilkakrotnie remontowane. Warto nadmienić, że przed wojną w pałacowej bibliotece znajdował się unikalny zbiór starodruków, książek, czasopism. Wokół zespołu założono rozległy park krajobrazowy, w którym znajdowała się strzelnica oraz ustawiono posąg lwa upamiętniający polowanie Alfreda Potockiego w Sudanie (obecnie w Muzeum-Zamku w Łańcucie). Drogę między folwarkiem a zespołem pałacowym obsadzono modrzewiami¹⁶.

Najważniejszymi inwestycjami w Wydrzu po II wojnie światowej była budowa szkoły podstawowej oraz kościoła parafialnego. Ponadto, w obrębie zespołu pałacowego powstały pawilony hotelowe, kotłownia, basen i boiska sportowe¹⁷.

Szkoła Podstawowa w Wydrzu

Kościół filialny w Wydrzu Parafii Rzymskokatolickiej w Brzozie Stadnickiej

WĘGLISKA

Pierwotnie Węgliska były przysiółkiem Rakszawy. Na obecnym etapie badań trudno określić, w jakim okresie wieś ta zyskała samodzielność względem Rakszawy. Być może stało się to w okresie, kiedy interesujące nas miejscowości weszły w skład dóbr Tryńcza Lubomirskich z Przeworska. W tym okresie prawdopodobnie Węgliska zostały oddzielone od Rakszawy i sprzedane. Poświadcza o tym włączenie tej wsi do parafii w Medyni Głogowskiej. Pod koniec XVIII wieku wspomniana miejscowość należała do dwóch współwłaścicieli: Urszuli Grocholskiej i Wiktora Zbyszewskiego. Następnie właścicielem został niejaki Kokiart (1863–1868), który odsprzedał majątek hrabinie Grabieńskiej. Kolejnymi właścicielami byli aptekarze z Mielca – Gockertowie, a następnie rodzina Jahlów z Węglisk. W 1897 roku nowymi właścicielami zostały rodziny Żardeckich i Cetnarskich z Łańcuta. Były one ostatnimi właścicielami majątku, który rozparcelowano 1904 roku¹⁸.

Zabudowania pańskie

W Węgliskach nie było folwarku. Jedynie przy granicy z Zalesiem w latach 20. XX wieku wybudowano gajówkę „Podlas”¹⁹.

Budynki publiczne

Najważniejszym budynkiem publicznym była szkoła wybudowana około 1910 roku. Budynek ten doznał poważnych zniszczeń w latach I wojny światowej, ale udało się go odrestaurować i mógł służyć uczniom w okresie międzywojennym. W czasie II wojny światowej w prywatnych mieszkaniach nauczycieli i gospodarzy intensywnie prowadzono tajne nauczanie.

Po zakończeniu wojny budynek szkolny był zajęty przez stacjonujące tutaj wojska radzieckie. Dopiero w 1957 roku zaistniała możliwość przeprowadzenia kapitalnego remontu zniszczonego budynku i przywrócenia mu pierwotnego przeznaczenia. W niedługim czasie rozpoczęto także budowę nowego budynku szkolnego posia-

dającego cztery sale lekcyjne. Nową szkołę oddano do użytku 22 lipca 1961 roku.

Z biegiem lat szkoła przechodziła różne koleje losów. Początkowo była pełną szkołą podstawową, później stała się szkołą filialną Szkoły Podstawowej nr 1 w Rakszawie z nauczaniem tylko trzech pierwszych klas. Jeszcze później nauczanie rozszerzono do pięciu klas, by po dobudowaniu drugiej kondygnacji w okresie sierpień 1991–wrzesień 1992 stać się z powrotem pełną szkołą podstawową.

W międzyczasie w trudnych początkach lat 80. lokalna społeczność wspólnym wysiłkiem wybudowała kościół filialny parafii w Medyni Głogowskiej oraz remizę strażacką (w okresie rozbudowy szkoły prowadzono tam lekcje).

Lata 90. były okresem dużych inwestycji w infrastrukturę lokalną. Nastąpiła kapitalna wymiana instalacji elektrycznej na kablową, wybudowano gazociąg i wodociąg. Przeprowadzono dwuetapową telefonizację wsi, opierając się na systemie radiowym²⁰.

W myśl ustawy Sejmu Krajowego w 1866 roku Rakszawa stała się samodzielną gminą. W 1997 roku odbyło się uroczyste wręczenie sztandaru gminie Rakszawa. Przyjęto herb gminy: na błękitnym tle widnieje stylizowany rak, w dolnej części szuwary, kądziel i czółno. Całość nawiązuje do pieczęci, którą posługiwano się w zaborze austriackim, a następnie w II Rzeczypospolitej.

Gospodarstwo pszczelarskie w Rakszawie

tradycje rzemieślnicze W GMINIE RAKSZAWA

Na ziemiach łańcuckiej i przeworskiej tkactwo było dobrze rozwiniętym rzemiosłem już w XVII wieku. Rakszawę w przeszłości można określić krainą włókiennictwa, bowiem prawie w każdym domu znajdował się kołowrotek do ręcznego przędzenia wełny oraz ręczne krosno tkackie wykonane z drewna. Rakszawscy rzemieślnicy wytwarzali sukno dla praktycznie całego regionu. W II poł. XIX wieku w samym tylko przysiółku Wołochy żyło 100 sukieników, którzy sukno wyrabiali na ręcznych warsztatach tkackich z przeznaczeniem na tzw. gunie i bundy. Na miejscu rozwiniętego rzemiosła ludowego powstał ośrodek fabryczny. Wkrótce rozwijający się przemysł w Rakszawie wyparł zupełnie chałupnicze rękodzieło ludowe.

Obecnie tradycje włókiennicze kontynuuje Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie, urządzając corocznie warsztaty tkackie.

Słabe gleby spowodowały w przeszłości, że ludność Rakszawy zaczęła wykorzystywać inne surowce oraz złoża mineralne dostępne na terytorium wsi.

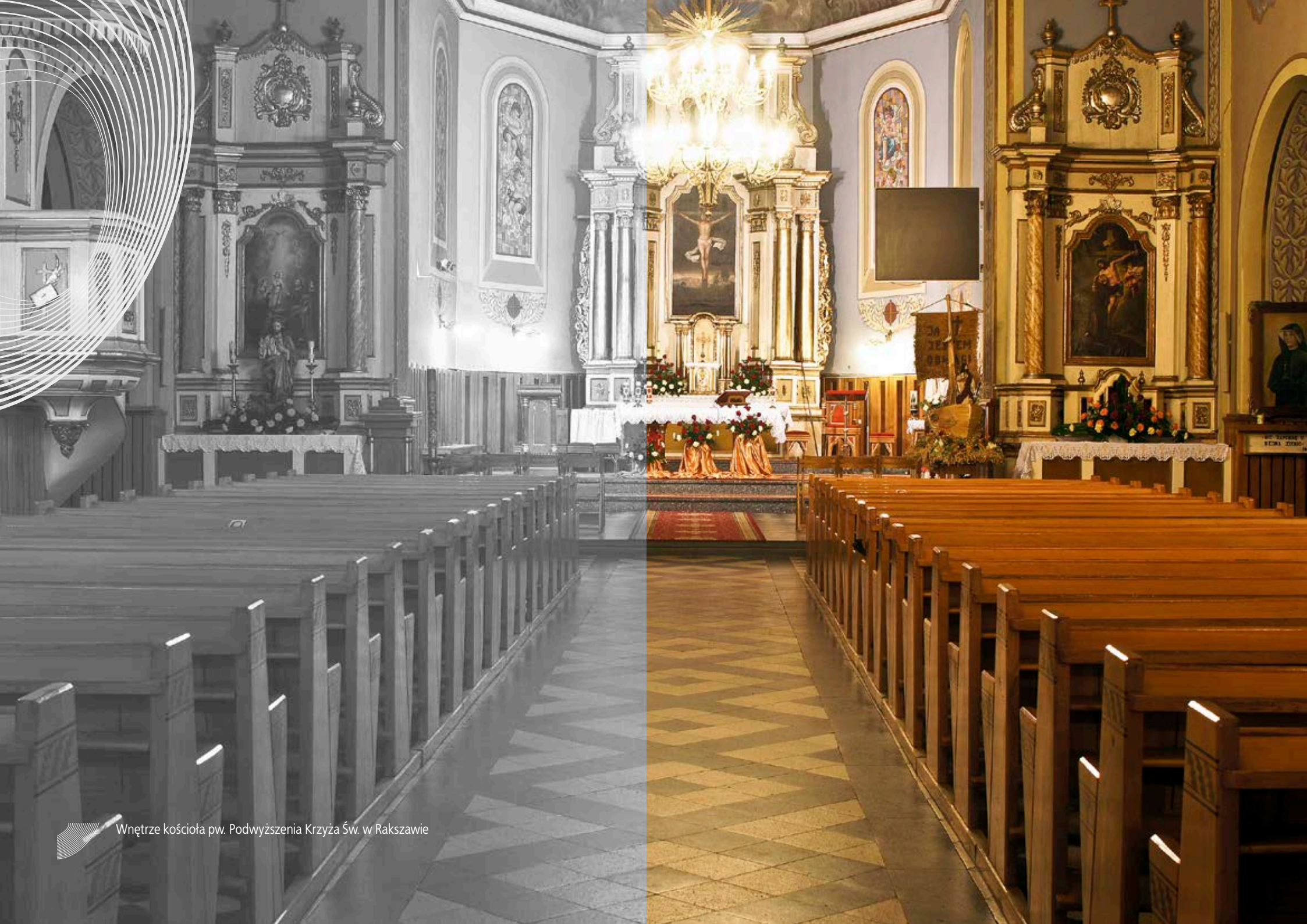
W południowej części Rakszawy, w przysiółku Dymarka wytapiano rudę darniową w piecach dymarskich; węgiel drzewny potrzebny do wytopu pozyskiwano z przysiółka Budy.

W północnej części gminy, od Rąbanego po Bieleckówkę, wyrabiano beczki i naczynia z drewnianych klepek: łyżki, warzochy, stołki, grabie, maśnice, miotły z gałęzi brzoźowych, drewniane koła do kolcy pługu. W rejonie Strachocina i Nowych Pól specjalizowano się w wyrobie wieszaków i krzesel. Na Wydrzu wyrabiano gonty.

Do tradycyjnych i regionalnych produktów gminy Rakszawa możemy zaliczyć: gomółki, chleb regionalny (podpłomyki, proziaki), miód – „Miodzio”, chodniki „Pasiaki” – tkactwo, Dymarki – hutnictwo

dymarskie, bednarstwo (m.in. beczki, ceberki, wiaderka, miotły).

Wnętrze kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Rakszawie

ZABYTKI

Rejestr zabytków dla zabytków znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego prowadzony jest przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu. Dla Gminy Rakszawa właściwym terenowo oddziałem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu jest Delegatura w Rzeszowie.

W rejestrze zabytków województwa podkarpackiego znajdują się następujące obiekty z terenu gminy Rakszawa:

Rakszawa

- kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Św., 1880-82, nr rej.: A-433 z 14.10.2010,
- dzwonnica, 1889, nr rej.: A-433 z 14.10.2010,
- drewniana karczma, I ćwierć XIX wieku, nr rej.: A-26 z 21.09.2000,
- drewniany budynek gospodarczy, I ćwierć XX wieku, nr rej. A-26 z 21.09.2000,
- dom nr 1644, nr rej. A-1209 z 30.12.2013.

Wydrze – Julin

- zespół myśliwski, 1880, nr rej.: 1022 z 26.06.1979 i z 16.12.1996:
  - drewniany pałacyk myśliwski,
  - drewniana służbówka,
  - drewniana kuchnia,
  - drewniana lodownia,
  - park,
- aleja modrzewiowa, nr rej.: 16-ZP z 24.10.1948,
- zespół folwarczny „Brzoza”, nr rej.: 1206 z 4.09.1989 oraz 1218 z 8.06.1990:
  - budynek folwarczny, 1846,
  - rządcówka, 1908,
  - drewniano-murowana stodoła, 1920,
- drewniana kapliczka, II poł. XIX wieku, nr rej.: A-243 z 15.01.2008.

Na terenie gminy Rakszawa do rejestru zabytków ruchomych województwa podkarpackiego na wniosek Parafii Rzymskokatolickiej pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Rakszawie wpisano następujące elementy wyposażenia i wystroju kościoła parafialnego²¹:

Ołtarz główny, neobarokowy, k. XIX wieku, Ołtarz boczny pw. Świętej Rodziny (płn.), neobarokowy, k. XIX wieku, Ołtarz boczny pw. św. Franciszka z Chrystusem Ukrzyżowanym (płd.) neobarokowy, k. XIX wieku, Ołtarz boczny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej, neobarok, k. XIX wieku, Ambona neobarokowa, k. XIX wieku, Stacje Drogi Krzyżowej, neorenesans, po 1933 roku, Polichromia ścienna, neorenesans, Żyrandol I, barok, II poł. XVIII wieku, szkło kryształowe, brąz, Żyrandol II, neogotycki, początek XX wieku, mosiądz Żyrandol III, neogotycki, początek XX wieku, mosiądz, Dzwony, neorenesans, 1889 rok dzwon duży (z napisem w górnym fryzie „SALVUM FAC TUUM DOMINE „i”..... TATI TUAE”, dzwon średni z napisem na płaszczu: „REGINA S.ROSARI/ORA PRO NOBIS”, dwie rzeźby: „Matka Boża z Dzieciątkiem” i „Św. Anna Samotrzecia”.

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO W RAKSZAWIE

Wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa podkarpackiego pod numerem A-433 z 14.10.2010 na wniosek Parafii Rzymskokatolickiej pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Rakszawie.

Zespół Kościoła Parafialnego w Rakszawie obejmuje kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Rakszawie i dzwonnice.

Kościół w Rakszawie został wzniesiony w latach 1880–1882, konsekrowany w 1884 roku, ufundowany m.in. przez rakszawianina ks. Antoniego Frączka, wówczas proboszcza w Brzozie Królewskiej, posiada cenny zespół monumentalnych malowideł na sklepieniach prezbiterium i nawy wykonanych w 1895 roku przez Zdzisława Leopolda Lenartowicza, ucznia Jana Matejki. Kruchta z przedsionkami po bokach, dolna część wieży i wieżyczka od pn. wzniesiona przed 1914 rokiem wg projektu architekta Jana Sasa Zubrzyckiego posiada charakterystyczne dla jego twórczości formy architektoniczne.

Kościół ten ze względu na posiadane wartości został wymieniony przez historyków sztuki w „Katalogu Zabytków Sztuki – woj.

rzeszowskie” wydanym w 1989 roku przez Polską Akademię Nauk – Instytut Sztuki. Zespół kościelny w Rakszawie jest reprezentantem architektury doby historyzmu, pełniąc funkcję dominanty przestrzennej w krajobrazie kulturowym wsi²².

Kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Rakszawie usytuowany jest pośrodku wsi na niewielkim wzniesieniu. Orientowany, murowany z cegły, otynkowany na cokole, jednonawowy z prezbiterium zamkniętym trójbocznie, zakrystią i kaplicą Matki Boskiej od pn. i zakrystią oraz kruchtą od pd. (ob. Kaplica św. Maksymiliana). W elewacji zach. węższa, kwadratowa trzykondygnacyjna wieża mieszcząca kruchtę w przyziemiu. Narożniki wieży opięte trójskokowymi przyporami, po jej obu stronach umieszczone symetrycznie przedsionki. Otwór wejściowy z dużym arkadowym portalem zamkniętym w rodzaj obudowy wychodzącej przed lico elewacji wieży, której górna część jest nadwieszona na wspornikach ozdobionych arkadami i zamknięta szczytem ze ścietym wierzchołkiem zwieńczonym równoramiennym krzyżem. Powyżej trzy arkadowe okna (środkowe wyższe) zamknięte wspólnym

łukiem. W II kondygnacji wieży po dwa okna z trzech stron zamknięte w arkadzie, w III – jedno arkadowe. Ściany elewacji pd. i pn. podzielone lizenami, gzyms wieńczący profilowany, okna zamknięte arkadami. W narożu pn.-zach. (pomiędzy nawą a wieżą) trójboczna wieżyczka z klatką schodową. Przedśionki zwieńczone nadwieszonym gzymsem złożonym z ostrokątnych arkadek powstałych ze schodkowo-ustawionych cegieł zamkniętych profilowaniem. Dachy: nad prezbiterium trójspadowym, nad nawą główną dwuspadowy z wysmukłą wieżyczką na sygnaturkę z arkadowymi przeźrociami w środkowej części, ozdobionymi dwuspadowymi daszkami, zwieńczoną sześciopłóciowym hełmem ostrosłupowym. Wieża przykryta czteropłóciowym dachem ostrosłupowym z kulą i krzyżem; w jej dolnej części przeźrocza, ponad którymi dwuspadowe daszki. Kaplice kryte dachami pulpitowymi, przedśionki – dwupłóciowymi, wieżyczka – trójpłóciowym, pobite blachą.

Wewnątrz korpus nawowy czteroprzęsłowy przykryty pozornym sklepieniem kolebkowym z lunetami, podzielonym dekoracją malarską na 12 pól ozdobionych alegoriami 14 Cnót Głównych i 8 Błogo-

Kościół pw. Podwyższenia Krzyża św.
w Rakowie

Dzwonnica z 1889 roku

sławieństw. Ściany nawy podzielone pilastrami wspierającymi profilowany gzyms. Kaplice otwarte do nawy półkolistymi arkadami. Na sklepieniu prezbiterium malowidło „Trójca Święta”.

Dzwonnica usytuowana w narożu ogrozenia kościelnego od pd.-zach., wzniesiona w 1889 roku. Murowana z cegły, trójarkadowa, opięta przyporami; każda z arkad przykryta oddzielnym daszkiem dwuspadowym. Wewnątrz dwa dzwony fundacji ks. A Frączka poświęcone w 1890 roku²³.

ZESPÓŁ MYŚLIWSKI W JULINIE

Wpisany do rejestru zabytków nieruchomości pod numerem A-1022 z 26.06.1979 i 16.12.1996.

Zespół pałacyku myśliwskiego Julin położony jest we wschodniej części lasów wydrzańskich będących reliktem dawnej puszczy sandomierskiej słynnej w tym rejonie z dużych skupisk modrzewia europejskiego. Znajduje się ok. 30 km od Łąncuta. Obejmuje obszar 9,13 ha w znacznej części ogrodzony, częściowo zamieniony w park krajobrazowy.

Zespół pałacyku myśliwskiego Julin wzniesiony został ok. 1880 roku z inicjatywy II ordynata łańcuckiego – Alfreda Potockiego. Poprzez swoje rozwiązanie przestrzenne i architektoniczne stanowi materialny dokument sposobu życia magnaterii w tym czasie i jest unikalnym przykładem tego rodzaju założenia pałacowo-parkowego.

W skład zespołu wchodzi:

Pałacyk myśliwski, Służbówka tzw. dyrektorówka, Budynek kuchni, Lodownia, Park, Aleja modrzewiowa, nr rej.: 16-ZP z 24.10.1948.

Pałacyk myśliwski położony centralnie w parku stanowi główny element zespołu budynków tworzących zabudowę w trójkąt. Zbudowany z modrzewiowych płazów powstał w stylu szwajcarskim o bogatym snycerskim detalu architektonicznym, zachował oryginalny wystrój. Pałacyk został wzniesiony na rzucie zbliżonym do litery „T”, częściowo dwukondygnacyjny budynek nakryty został konstrukcją złożoną z kilku dwuspadowych dachów. W niej swe miejsca znalazły dekoracyjne kominy i wieżyczka z obiegającą ją galeryjką. Elewacje nieszalowane, naroża odeszkowane pionowo w bocznych częściach fasady, na osi okien wysunięty okap dachu załamany w dwa trójkątne szczytiki, na wysokości II kondygnacji trzy balkony. Układ wewnętrzny nieregularny z reprezentacyjnym holem, z którego na I piętro prowadzą schody lustrzane. Do dziś zachowała się dekoracja architektoniczna pałacu: ażurowe obramowania okien i drzwi, naczółki okienne, ozdobne szczyty, balkony, balustrady i okapy dachowe. Wnętrza zdobi bogata stolarzka okienna i drzwiowa, boazerie, ozdobne stropy, piece, kominki, kute balustrady, szafy biblioteczne.

Budynek kuchni jest usytuowany w północnej części Zespołu. Zbudowany z drewnianych płazów. Założony na rzucie zbliżonym do prostokąta. Bryła budynku składa się z trzech członów nakrytych osobnymi cztero- i dwuspadowymi dachami z ozdobnymi kominami. Trzykondygnacyjny w części południowej, dwukondygnacyjny

od północy, wschodu i zachodu. Elewacje nieszalowane pomalowane na kolor orzechowy. Narożniki odeskowane pionowo. Ryzalit oszalowany. Dekoracja architektoniczna skromna. W ryzalicie na I piętrze okno z dekoracyjnym ażurowym szczytem snycerskiej roboty.

Służbówka – tzw. dyrektorówka lub adiunktówka – usytuowana przy bramie wjazdowej w północno-wschodniej stronie Zespołu. Zbudowana z drewnianych płazów. Na rzucie prostokąta, dwukondygnacyjna, dach dwuspadowy z powiekami, kryty blachą. Przy kalenicy dwa ozdobne kominy. Od strony północnej dobudówka kryta dachem pulpitem. Fasada od strony południowej trójosiowa, wzdłuż której przebiega otwarty ganek poprzez obie kondygnacje wsparty na drewnianych słupach połączonych dekoracyjną balustradą, kryty wydatnie wysuniętym okapem dachu. Na wysokościach piętra galeria przebiega również wzdłuż ściany wschodniej i zachodniej.

Modrzewiowy pałacyk myśliwski w Julinie

Lodownia usytuowana obok służbówki po jej zachodniej stronie. Murowana z cegieł, przykryta nasypem ziemnym i odarniowana. Ściana z otworem wejściowym zamkniętym żelaznymi drzwiami, ceglana, nietynkowana, zwieńczona łamanym szczytem.

Park z modrzewiową aleją zajmuje obszar ok. 7 ha. Rozciąga się głównie od strony wschodniej i południowej od zabudowy zespołu. Ułożony na planie czworoboku z głównym akcentem w formie podjazdu od strony południowej pałacu. Teren parkowy tworzą duże polany podzielone starodrzewem głównie drzew liściastych: klonów i dębów. Obrzeża polan obsadzone są klonami, bukami, dębami i srebrnymi świerkami. Na polanie zachodniej rosną kępy drzew młodszych: brzoź, modrzewi i świerków. Teren północny otaczający budynki kuchni i służbówki posiada kompozycję w formie zgeometryzowanej. Zadrzewienie na skraju parku przechodzi w naturalny las²⁴.

Obiekt rozbudowano w latach 20. XX wieku. W 1923 roku założono wodociąg, w 1925 roku wzniesiono elektrownię położoną na południe od pałacu (w pobliżu

stawu i usytuowanej nieco dalej strzelnicy z bogato zdobioną altanką). W 1927 roku rozbudowano pałacyk, a rok później – kuchnię. Zmian dokonano na terenie parku – we wschodniej jego części urządzono kort tenisowy, na zachód od pałacu – ogród kwiatowy, za którym rozciągały się pola golfowe. Po II wojnie światowej zespół wielokrotnie zmieniał użytkowników. W okresie powojennym uległ pewnym niekorzystnym zmianom. W trakcie adaptacji zespołu myśliwskiego w Julinie na ośrodek socjalno-

-wypoczynkowy Rakszawskich Zakładów Przemysłu Wełnianego zostały wybudowane w latach 70. nowoczesne obiekty (pawilony) oraz zespół sportowo-rekreacyjny, obiekty gospodarcze niedostosowane pod względem architektonicznym do istniejącego otoczenia.

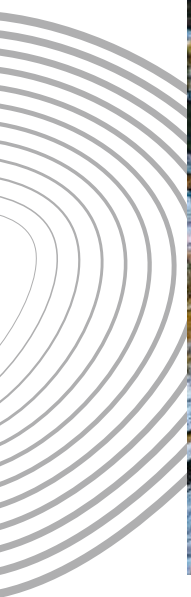
Od 1997 roku Zespół pozostaje w użytkowaniu przez Muzeum-Zamek w Łąncucie – budynki, grunt w wieczystym użytkowaniu na 99 lat. Właściciel: województwo podkarpackie.

Lasy julińskie

Modrzewiowy pałacyk myśliwski w Julinie

ZESPÓŁ FOLWARCZNY „BRZÓZA” W JULINIE

Wpisany do rejestru zabytków nieruchomości pod numerem A-1206 z 4.09.1989 oraz A-1218 z 8.06.1990.

Zespół folwarczny „Brzóza” wchodzi w skład dóbr dawnej Ordynacji Łańcuckiej i stanowi materialny dokument działalności gospodarczej Potockich w swoim majątku.

W skład zespołu wchodzi:

- budynek folwarczny,
- rządcówka,
- drewniano-murowana stodoła,
- teren dawnego folwarku.

Budynek folwarczny z 1846 roku, w granicach działki 5/2, obecnie właściciel prywatny. Na planie prostokąta, murowany z cegły. Złożony z parterowej części (użytkowanej pierwotnie jako stajnia) flankowanej dwiema piętrowymi oficynami gospodarczymi. Część parterowa 8-osiowa, poszczególne osie rozczłonkowane liżerami, pośrodku

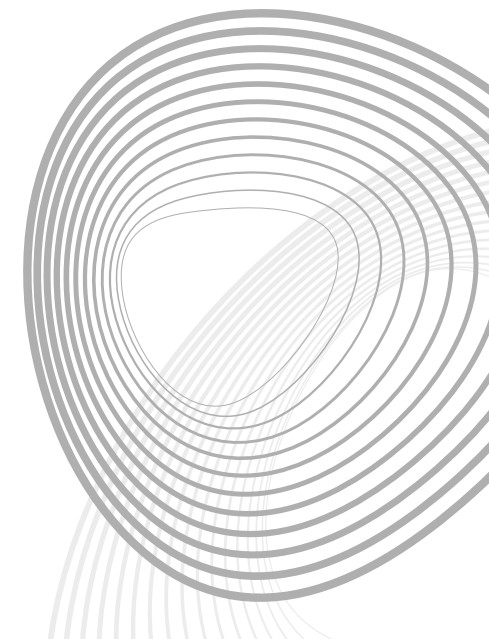
drewniane wrota, okna we wnękach zakończone łukiem segmentowanym. Dach dwuspadowy kryty dachówką ceramiczną. Wysunięty okap wsparty na ozdobnie wyciętych ostatekch belek. Wewnątrz stropy drewniane, belkowane. Oficyny piętrowe kryte dachami wielopołaciowymi. Oficyna zachodnia przebudowana – 5-osiowa, wschodnia – 3-osiowa z arkadowymi okienkami w poddaszu. Elewacja ozdobiona podziałami ramowymi.

Budynek rządcówki z 1908 roku, w granicach działki 1214/3, obecnie właściciel prywatny. Na planie wielokąta o urozmaiconej ryzalitami bryle. Murowany z cegły, jednokondygnacyjny, częściowo podpiwniczony. Kryty dachem czterospadowym z prowadzonymi dodatkowymi połaciami dwuspadowymi w narożnikach i nad ryzalitami. Elewacja frontowa 3-osiowa z drzwiami wejściowymi pośrodku. Dekoracja architektoniczna w formie poziomych pasów na przemian otynkowanych i wypełnionych czerwoną cegłą. Wewnątrz drzwi

drewniane płycinowe, piec z brązowymi kaflami o wzorze neobarokowym. W piwnicy strop Kleina.

Stodoła z ok. 1920 roku, w granicach działki 1214/3, obecnie właściciel prywatny. Na planie prostokąta, drewniano-murowana, nakryta dachem dwuspadowym²⁵.

Teren dawnego folwarku- teren stanowi integralną część folwarku „Brzóza”²⁶.

KAPLICZKA W WYDRZU – JULINIE

Wpisana do rejestru zabytków nieruchomości pod numerem A-343 z 15.01.2008 przez prywatnego właściciela.

Kapliczka drewniana, wzniesiona w II poł. XIX wieku, zlokalizowana w obrębie dawnego zespołu folwarcznego „Brzóza” w Wydrzu – Julinie. W 2009 roku zostały podjęte prace remontowo-konserwatorskie obiektu o charakterze zachowawczym. Zrealizowany zakres prac poprawił stan techniczny kapliczki, wyeksponował jej walory zabytkowe oraz poprawił wygląd estetyczny.

Głaz narzutowy

W Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Rakszawa znajdują się również:

Zespół leśniczówki w miejscowości Wydrze

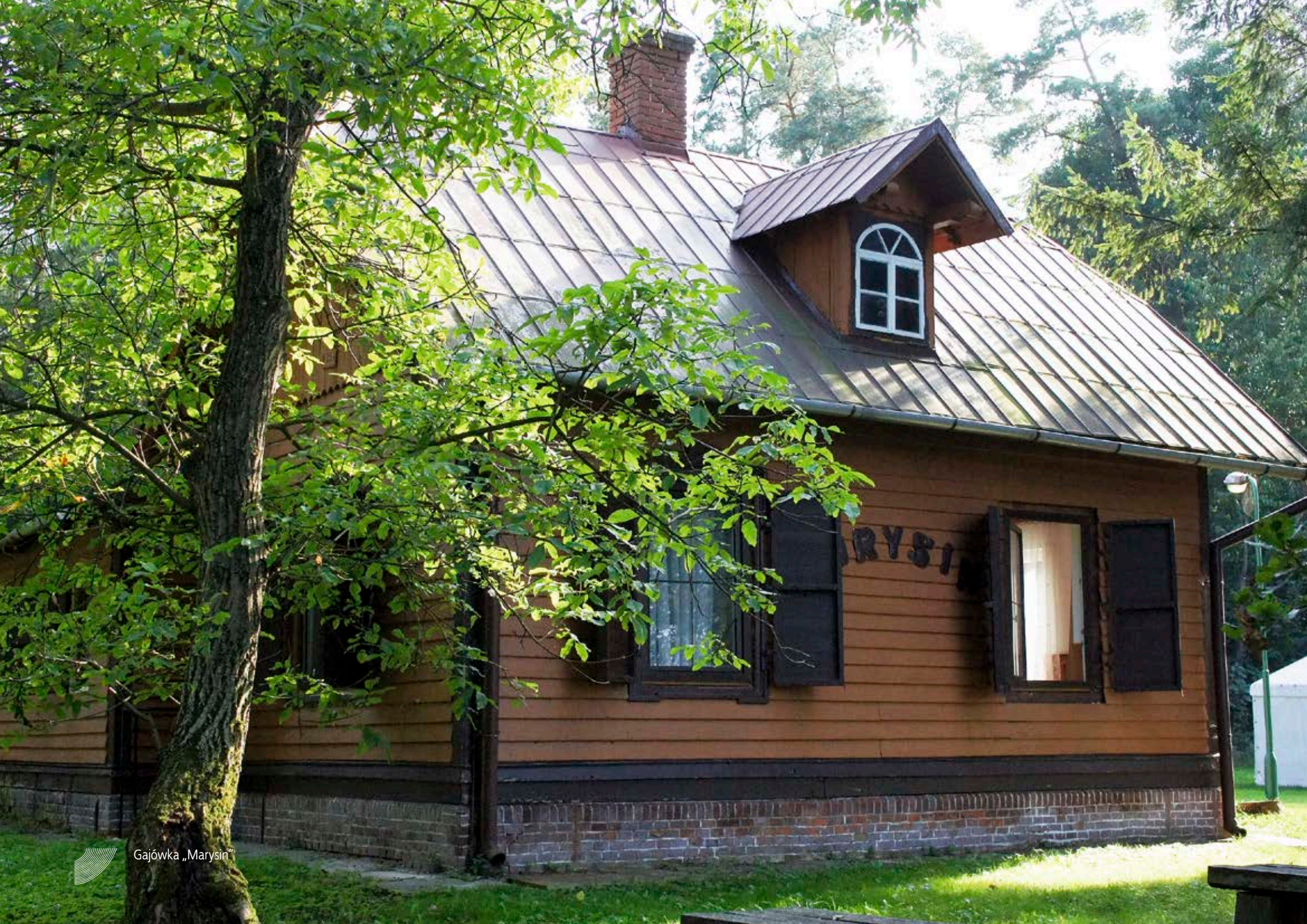
Kompleks został postawiony w 1907 roku. W jego skład wchodzi murowana leśniczówka i suszarnia oraz drewniane budynki – stodoła, budynek i gajówka z początku XX wieku. Obecnie znajduje się tu kancelaria Nadleśnictwa Leżajsk.

Gajówka „Marysin” w miejscowości Wydrze

Gajówka „Marysin” została wybudowana w 1920 roku. Budynek wykonany jest z drewna. Podlega Nadleśnictwu Leżajsk.

Głaz narzutowy w miejscowości Wydrze

Kamień postawiony w 1941 przez A. Potockiego w obrębie rezerwatu modrzewia polskiego.

Gajówka „Marysin”

Szlakiem gminnych kapliczek

Na terenie gminy Rakszawa spotkać można liczne kapliczki i krzyże przydrożne. Najstarsza z nich, ulokowana naprzeciwko Szkoły Podstawowej nr 1 w Rakszawie, datowana na ok. 1939 rok – przedstawia figurę Matki Bożej. Pozostałe kapliczki pochodzą głównie z XIX i początków XX wieku.

Kapliczki w miejscowości Rakszawa znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków:

1. Kapliczka z początku XIX wieku, drewniana (obok numeru 110 przy drodze wojewódzkiej).
2. Kapliczka z 1926 roku, murowana (w przysiółku Wołochy).
3. Kapliczka z około 1890 roku, murowana, kryta dachówką cementowa (na wprost numeru 1444 w przysiółku Wołochy).
4. Krzyż z szafką. Datowany na IV ćwierć XIX wieku, drewniany (na wprost numeru 1444 w przysiółku Wołochy).
5. Krzyż postawiony w 1992 roku, metalowy. Znajduje się na cmentarzu cholerycznym, postawiony w miejsce starszego.

6. Figura Matki Boskiej. Postawiona przed 1939 rokiem, ceramiczna. Znajduje się na wprost Szkoły Podstawowej nr 1.

7. Kapliczka z początku XIX wieku, ceglana (przed numerem 453 przy drodze powiatowej).

8. Kapliczka z około 1890 roku, drewniana (obok numeru 876, ujęcie wody).

9. Kapliczka powstała po 1900 roku, murowana (w sołectwie Rakszawa Katy, przy tzw. trakcie sokołowskim).

10. Drewniany krzyż z początku XX wieku (przy drodze wojewódzkiej w kierunku Żołyni).

Kapliczki w miejscowości Wydrze znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków:

1. Kaplica z 1959 roku, murowana. Wyremontowana w 1998 roku (znajduje się obok numeru 166 w Wydrzu).

2. Kapliczka szafkowa z początku XX wieku, drewniana (znajduje się w rezerwacie modrzewia polskiego).

Kapliczki w miejscowości Węgliska znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków:

1. Figura Chrystusa Frasobliwego. Wykonana z drewna na początku XX wieku. Ma formę metalowego krzyża, na którym zamieszczona jest szafka z figurą. Kapliczka postawiona obok kościoła.

2. Krzyż drewniany powstał po 1900 roku.

Krzyż z 1932 roku przy drodze do Julina

Figura Matki Boskiej z 1939 roku w Rakszawie

Kapliczka w lesie „Brzeźnik”

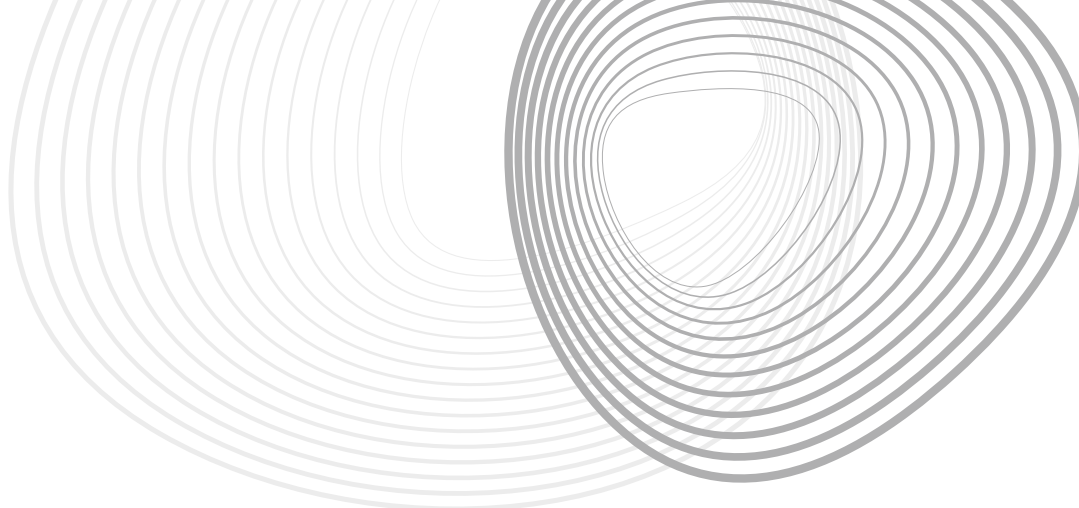
Krzyż w przysiółku Kościelne

ALL SOULS DAY 11th
MARCH 18th
1854-1855
MEMORIAL CROSS
FOR THE BARRACKS
OF THE 1st REGIMENT
OF THE 1st BATTALION
OF THE 1st REGIMENT
OF THE 1st BATTALION
OF THE 1st REGIMENT

RAKSTAN

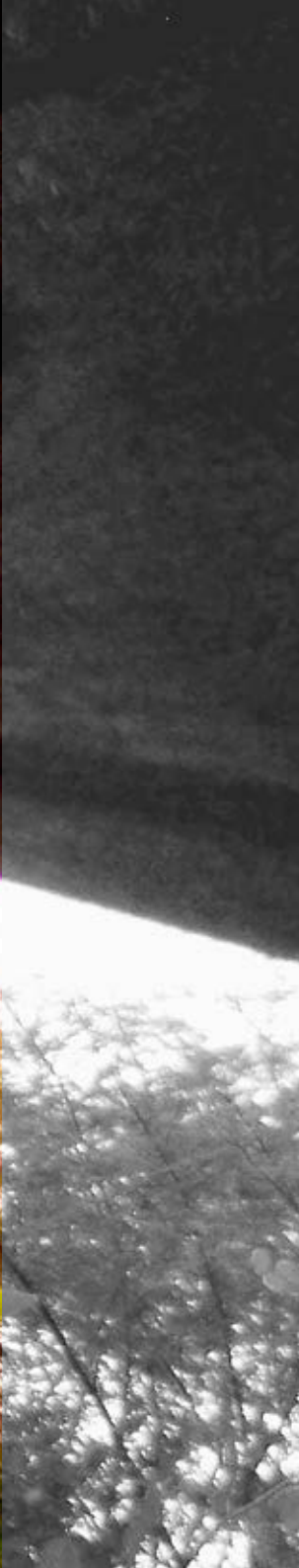
Polana „Trzech Krzyży”

Polana „Trzech Krzyży“

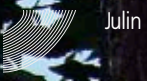
Las „Brzeźnik”

Las „Brzeźnik”

70 LAT KŁODK
W LEŻAJSKI
1936-2006 MAJDEK
GZESKA

Grób nieznanego żołnierza w Rakaszawie

Pomnik ks. Jerzego Popiełuszki w Rakszawie

Figura Chrystusa – Rakszawa Basakówka

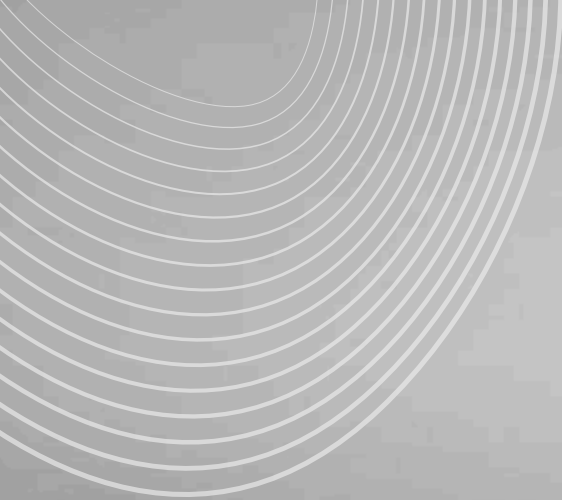

Pomnik Wincentego Witosa w Rakszawie

Kopalnia piasku w Rakszawie

TURYSTYKA

Gmina Rakszawa jest jednym z regionów położonych na terenach charakteryzujących się dużymi walorami krajobrazowymi, szczególnie północna część gminy położona w obrębie Brzózniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Znaczny udział w tym terenie mają gleby piaszczyste, słabo gliniaste, piaszczyste naglinowe i naiłowe oraz gleby wytworzone z glin zwałowych. Dominują tu lasy liściaste, grądowe i mieszane oraz reliktowe stanowiska lasów bukowo-jodłowych. Wydrze jest najbardziej malowniczą miejscowością gminy Rakszawa. Piękne lasy bogate w zwierzęta i bujną roślinność sprzyjają obcowaniu z przyrodą. Na terenie Wydrza znajdują się: rezerwat przyrody, pałac myśliwski, zespół folwarczny i stadnina koni.

FORMY OCHRONY PRZYRODY W GMINIE RAKSZAWA

Rezerwat leśny „Wydrze”

Został utworzony w 1983 roku na powierzchni 14,64 ha w celu zachowania fragmentu drzewostanu z dużym udziałem modrzewia polskiego oraz starodrzewu bukowego z wieloma gatunkami roślin górskich w runie. W rezerwacie przy jego granicy rosną trzy okazałe buki-pomniki przyrody.

Brzózniański Obszar Chronionego Krajobrazu

Obejmuje 40% północnej powierzchni gminy Rakszawa, został utworzony w 1992 roku i obejmuje m.in. rezerwat „Wydrze” chroniący fragment drzewostanu z dużym udziałem modrzewia polskiego.

Dąb szypułkowy

To pomnik przyrody ożywionej zlokalizowany na terenie Zespołu Szkół Tekstylno-Gospodarczych.

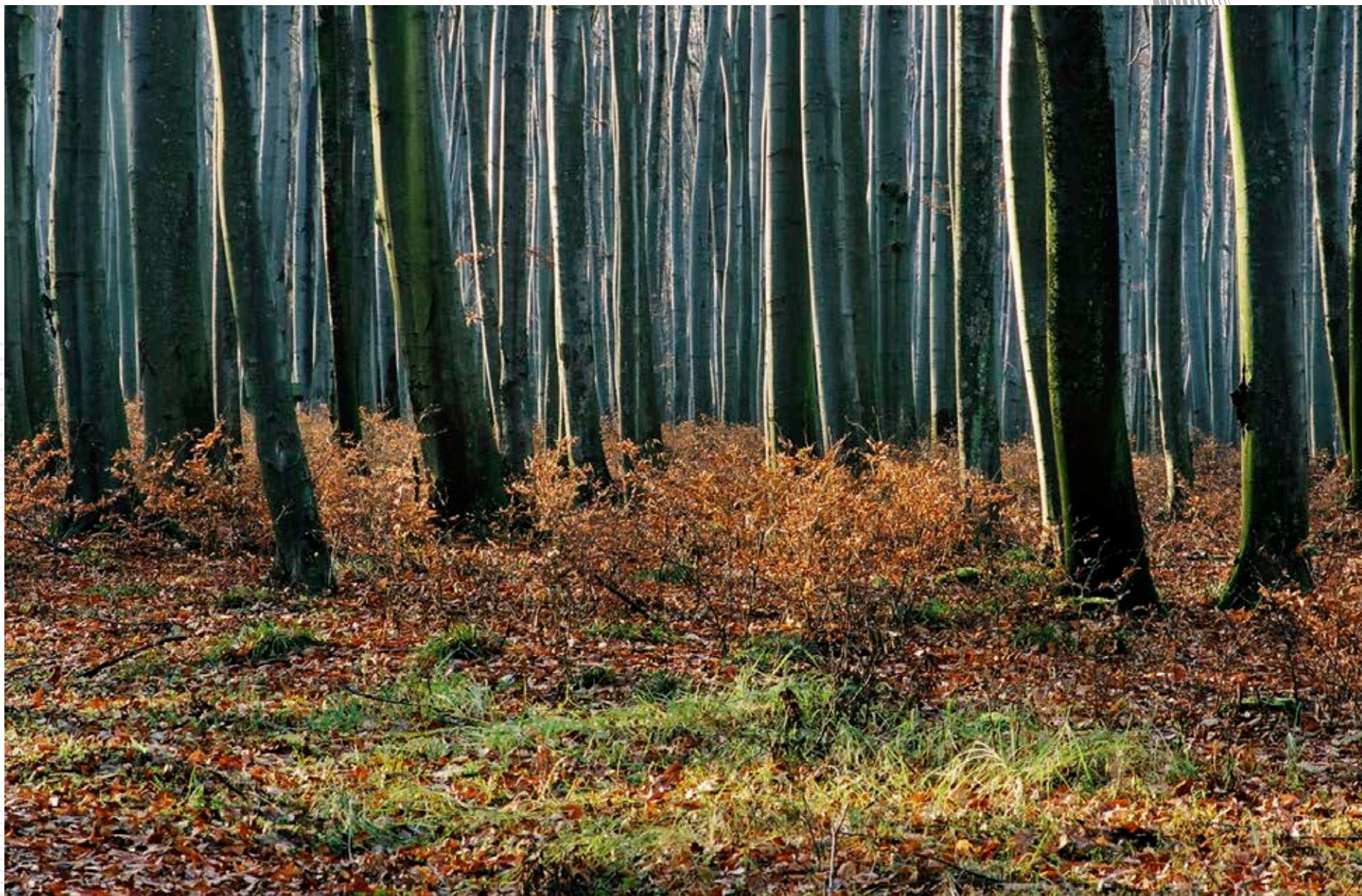
Dąb szypułkowy przy ZSTG w Rakszawie

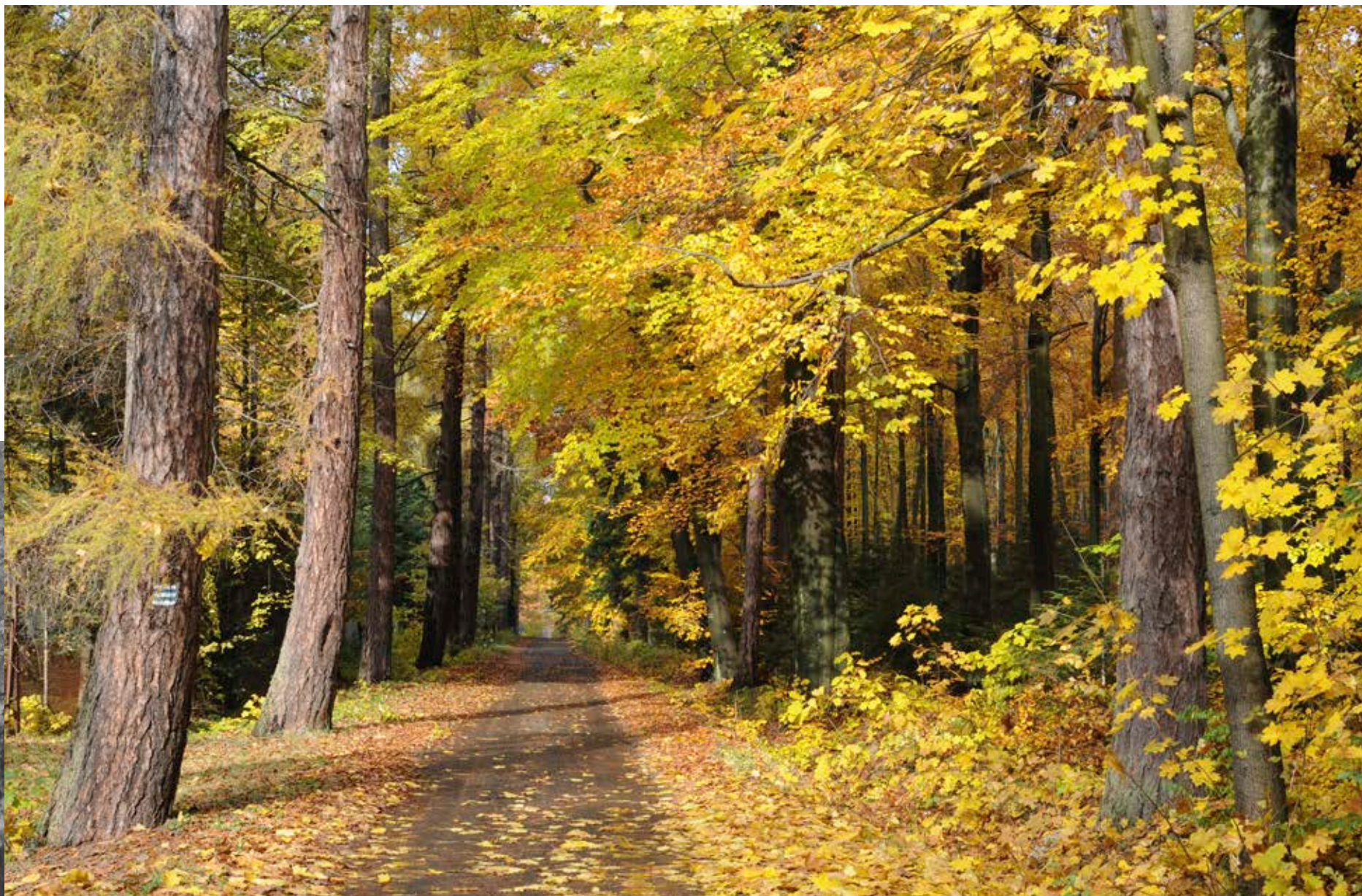

Rezerwat przyrody „Wydrze”

Aleja modrzewiowa w Julinie

„Brzeźnik” z kompleksem stawów leśnych w Rakszawie

Niewątpliwym walorem turystycznym gminy Rakszawa są lasy. Wychodząc z przysiółku Potok w Rakszawie, przechodząc przez aleję topolową, dotrzemy do lasu potocznie zwanego „Brzeźnikiem”, który znajduje się w centrum Rakszawy. Kompleks leśny powstał jeszcze w XIX wieku z inicjatywy Potockich. Podlega Nadleśnictwu Leżajsk. Ze względu na swoje walory krajobrazowe stanowi on ulubione miejsce spotkań i spacerów. Stawy znajdujące się w obrębie lasu stanowią ulubione miejsce wędkarzy.

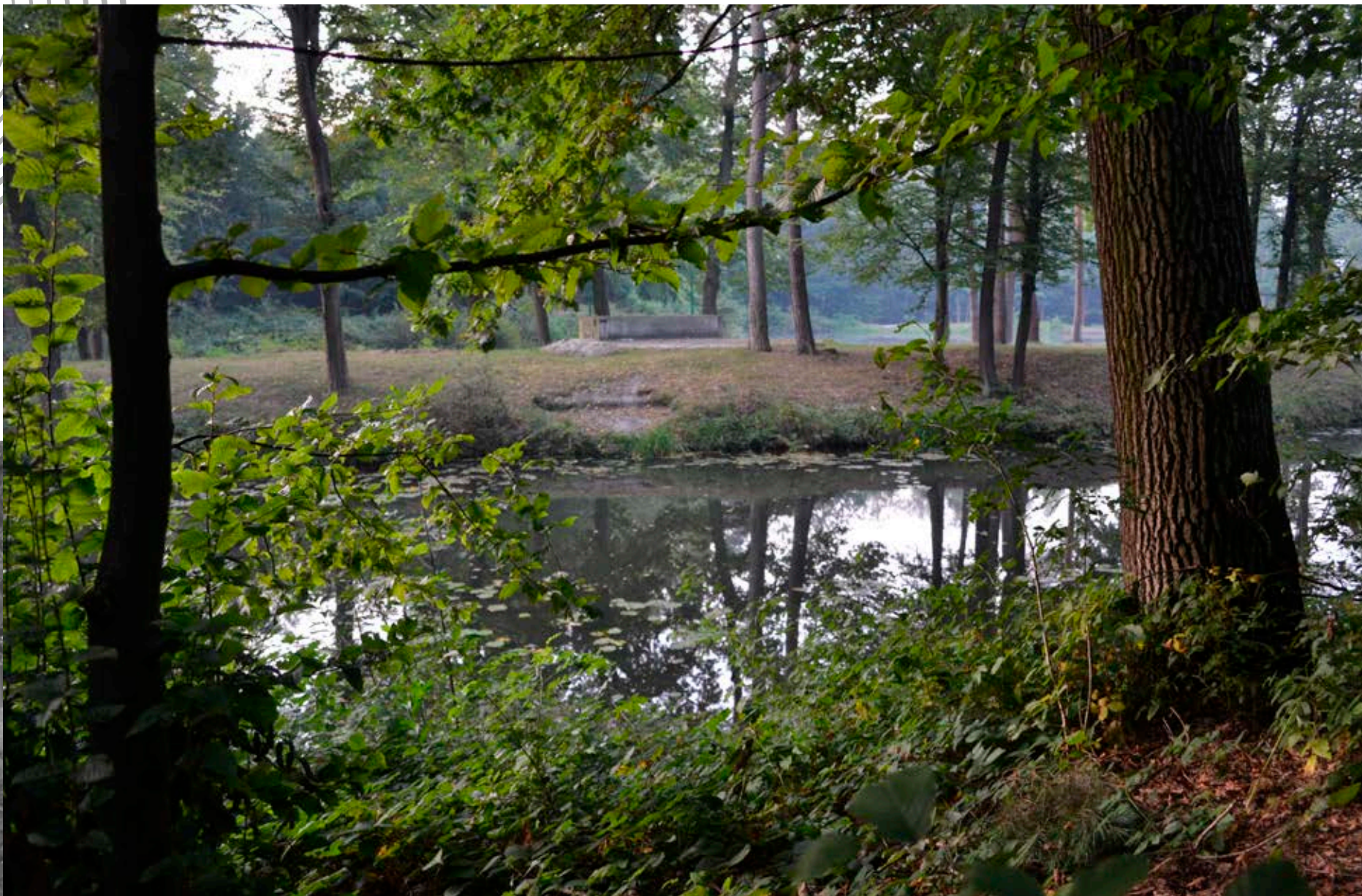

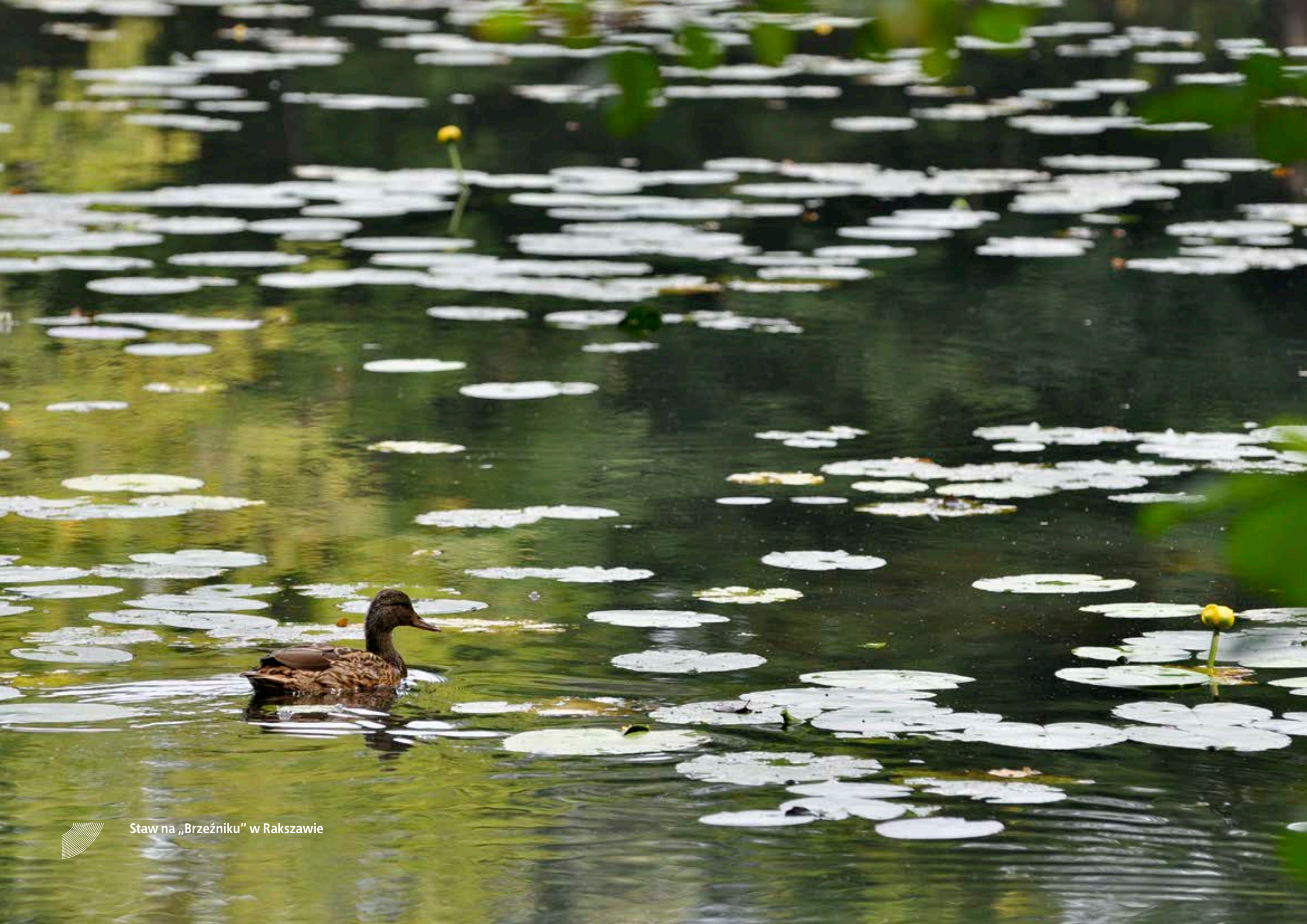

Las „Brzeźnik“

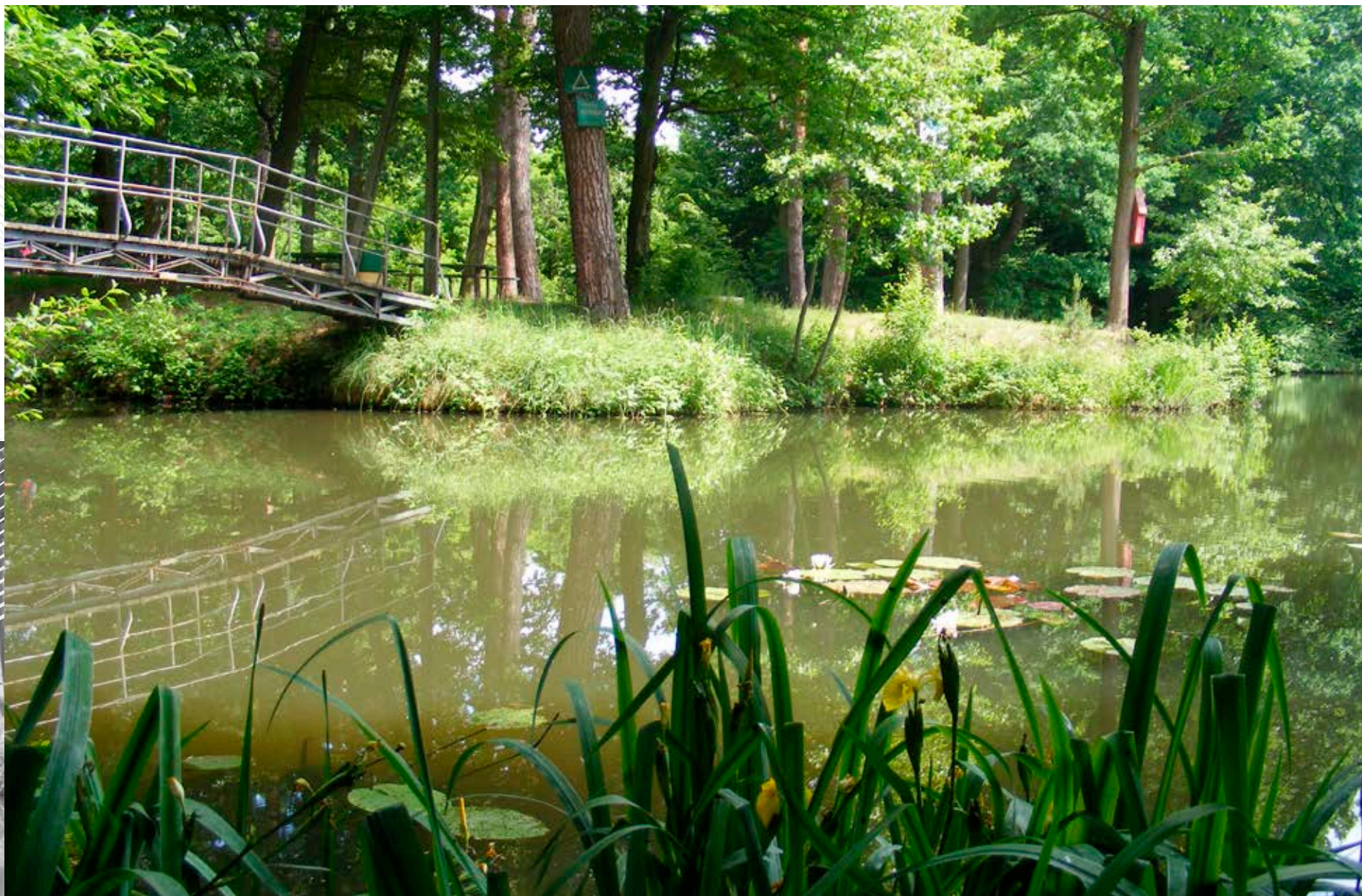

Urokliwy las „Brzeźnik” w Rakszawie

Staw na „Brzeźniku” w Rakszawie

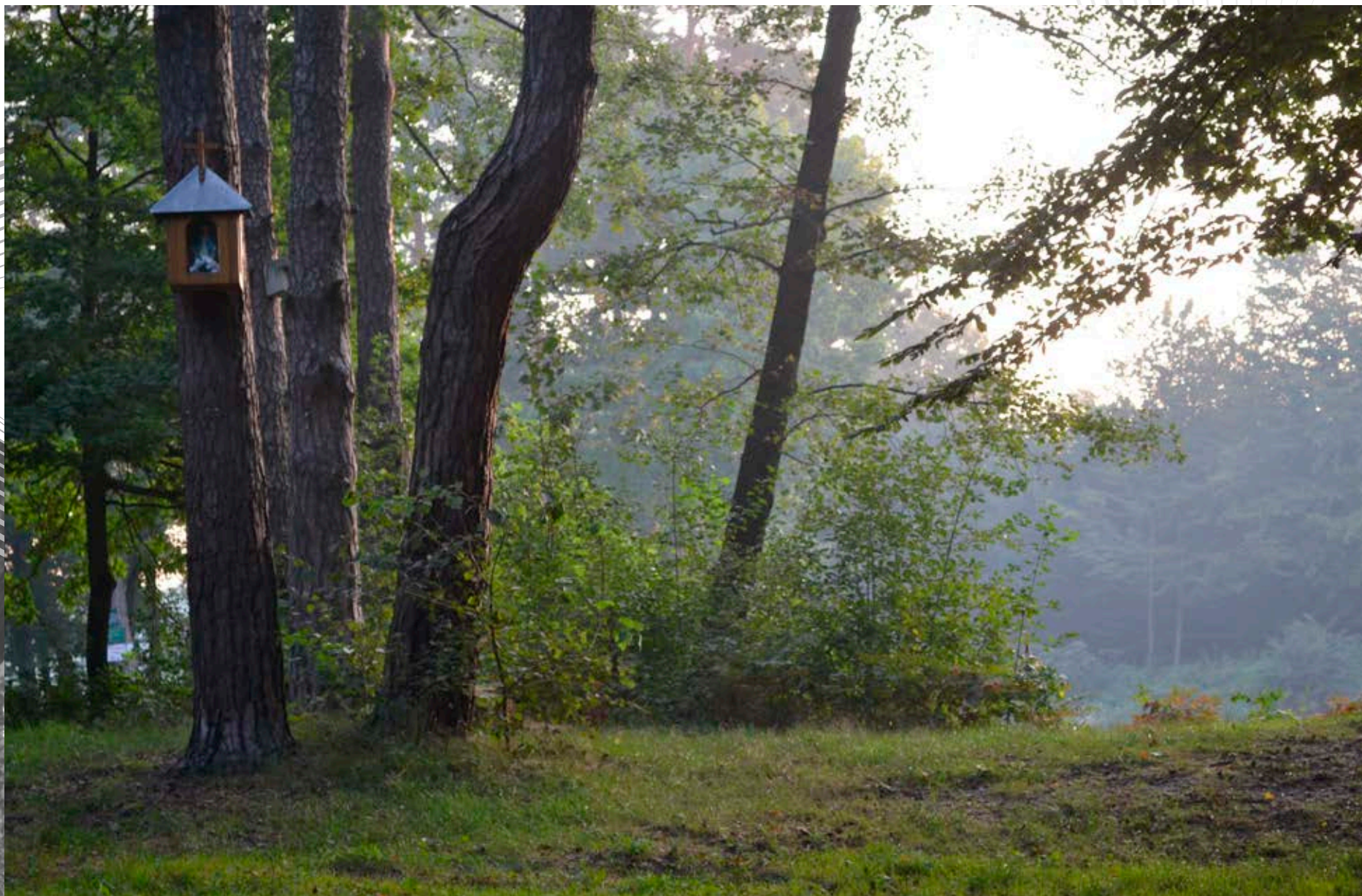

Staw na „Brzeźniku” w Rakszawie

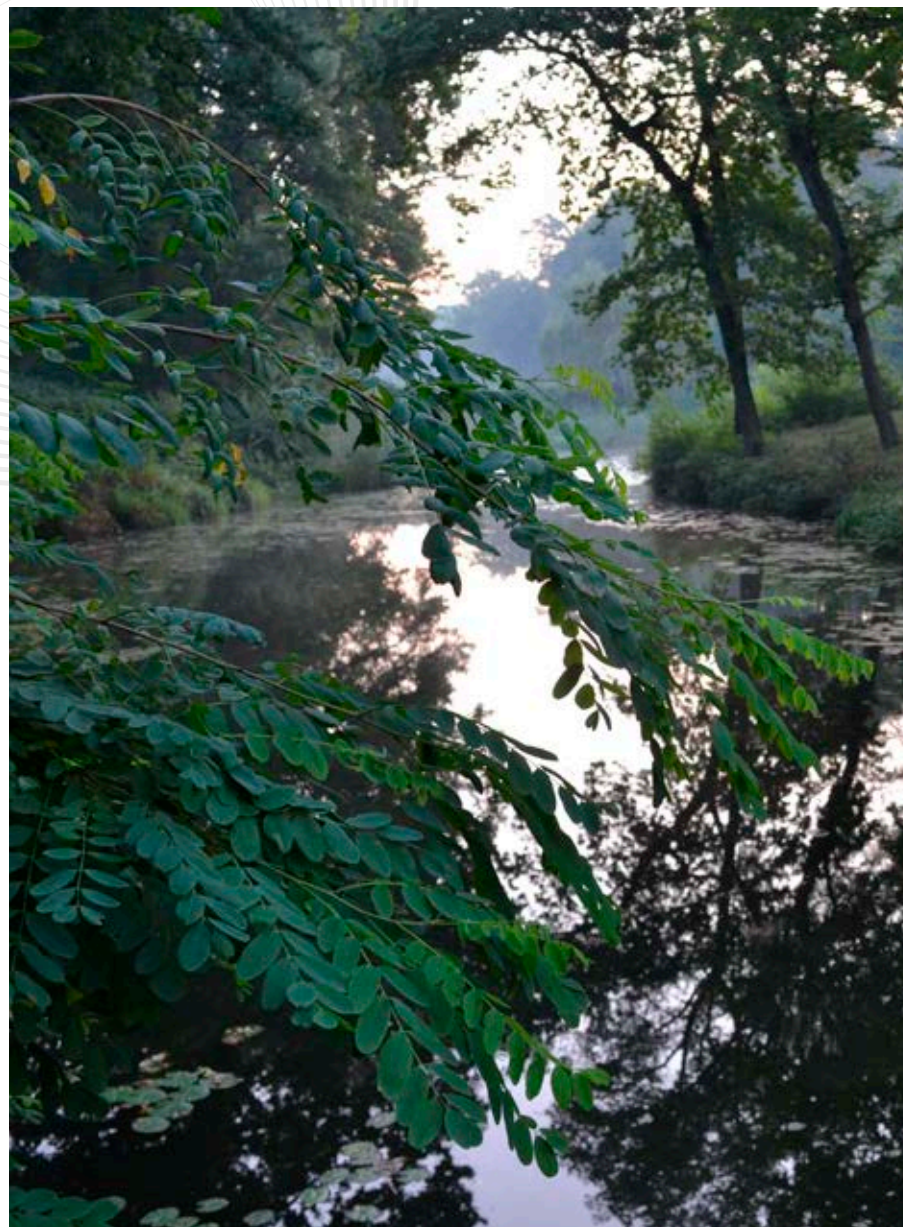

Staw na „Brzeźniku” w Rakszawie

Urokliwy las „Brzeźnik” w Rakszawie

Las „Brzeźnik” w Rakszawie

ŚCIEŻKI DYDAKTYCZNE

Główną atrakcją turystyczną gminy Rakszawa są ścieżki dydaktyczne: „Żelazny Szlak”, „Las Dąbrowski – Pod Grabiną”, „Wilczełyko”.

Ścieżka dydaktyczna „Żelazny Szlak” ma na celu pokazanie procesów produkcji żelaza w tradycyjnym piecu dymarskim, począwszy od wydobycia rudy, jej wytopu oraz obróbki w kuźni. „Żelazny Szlak” ma długość ponad 30 km, wiedzie przez przysiółki Rakszawy: Dymarzę, Basakówkę, Wołochy, Kościelne, Rąbany Gościniec, Bieleckówkę, Strachocin, obejmując sołectwa gminy Rakszawa: Rakszawa Kąty, Rakszawa Dolna, Rakszawa Górna, Węgliska, Wydrze. Główną atrakcją ścieżki są: piec dymarski, młyny wodne, cegielnie oraz kuźnie. Czas przejazdu rowerem ścieżki dydaktycznej wynosi 8 godzin. Na trasie zaznaczono 7 przystanków w postaci tablic informacyjnych. Ścieżka oznakowana jest za pomocą zielonych kwadratów na białym tle.

Długość ścieżki dydaktycznej „Las Dąbrowski – Pod Grabiną” to 3,5 km, czas przejścia to 1 godzina. Na trasie zaznaczono 4 przystanki. Przystanek I usytuowany jest przy najstarszym dębie w Rakszawie, przystanek II przy dwóch okazałych, martwych sosnach, przystanek III przy śladach okopów wojennych z II wojny światowej, zaś ostatni przystanek znajduje się przy bagnistym zbiorowisku olsu. Walorem ścieżki jest także zróżnicowany drzewostan oraz chronione gatunki roślin.

Długość ścieżki dydaktycznej „Wilczełyko” wynosi 12 km, czas przejścia to 3 godziny. Trasa składa się z 7 przystanków i oznakowana jest w kolorze niebieskim. Możemy tu spotkać pomniki przyrody, pomniki upamiętniające miejsce rozstrzelania partyzantów, rezerwat przyrody Wydrze, malownicze meandry potoku Krzywy, aleję modrzewiową, gajówkę „Marysin” i pałac w Julinie oraz zabytkowe krzyże i kapliczki (ścieżce towarzyszą drzewostany liściaste, głównie buki).

Ścieżka dydaktyczna „Żelazny Szlak”.
Głaz narzutowy upamiętniający Wincentego Witosa. Rakszawa Wołochy

KAMIEŃ OPIEKUNSKI NAJPIĘKSIERZYSZAJĄCYCH SIĘ W OKRĘGU WIEJOWYM WIECZEGO WĄTOSA W DOLINIE WIECZEGO WĄTOSA W 1981 R.

SZCZEGÓLNY OPIS TERENU
ZELAZNY SIŁAK

PRZEMIAŁ
NA
CHŁOPE

Młyn wodny z XIX w. w Rakszawie. Przysiółek Dymarka

Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna
Las Dąbrowski – Pod Grabiną,
Przystanek I – „Stary dąb”

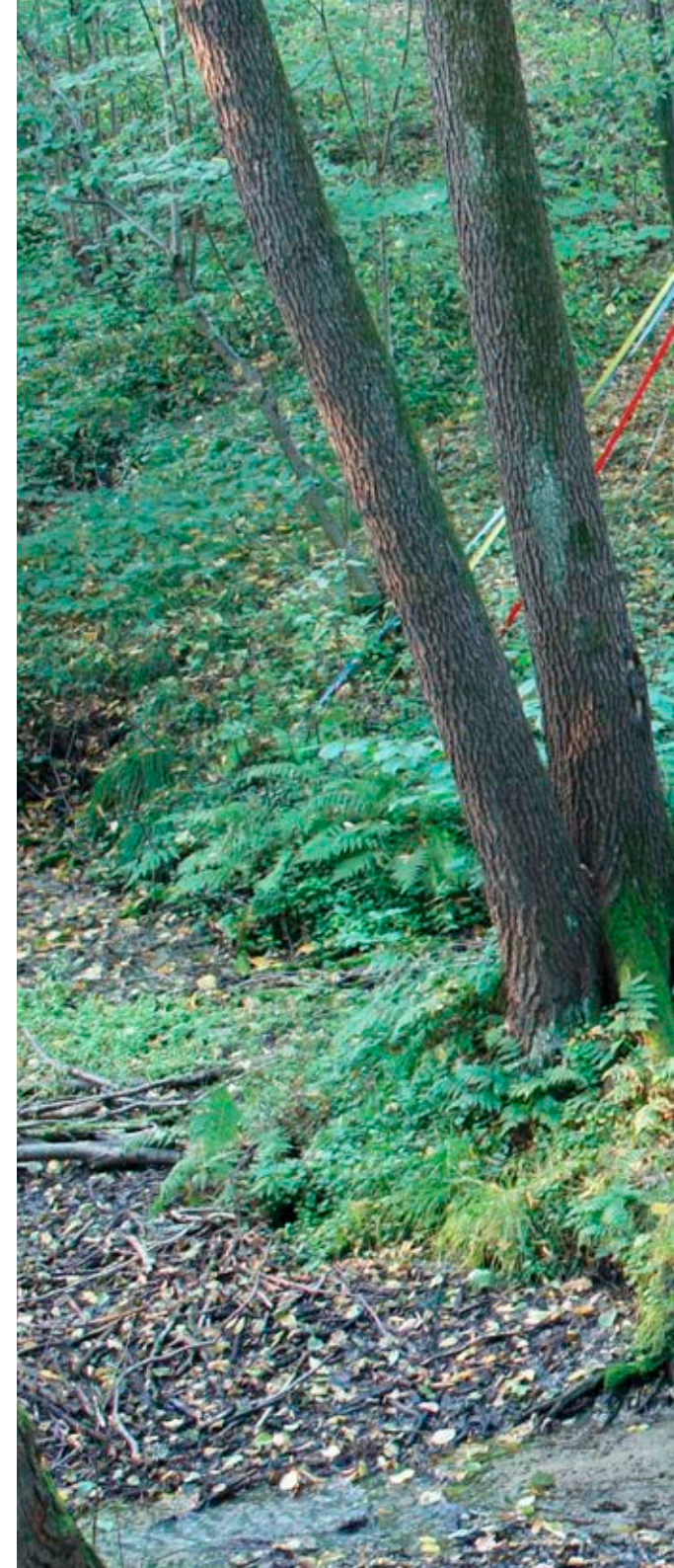

Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna Las Dąbrowski – Pod Grabiną.
Przystanek II – „Dwie sosny”

Tak zwany Okrązek w Rakszawie

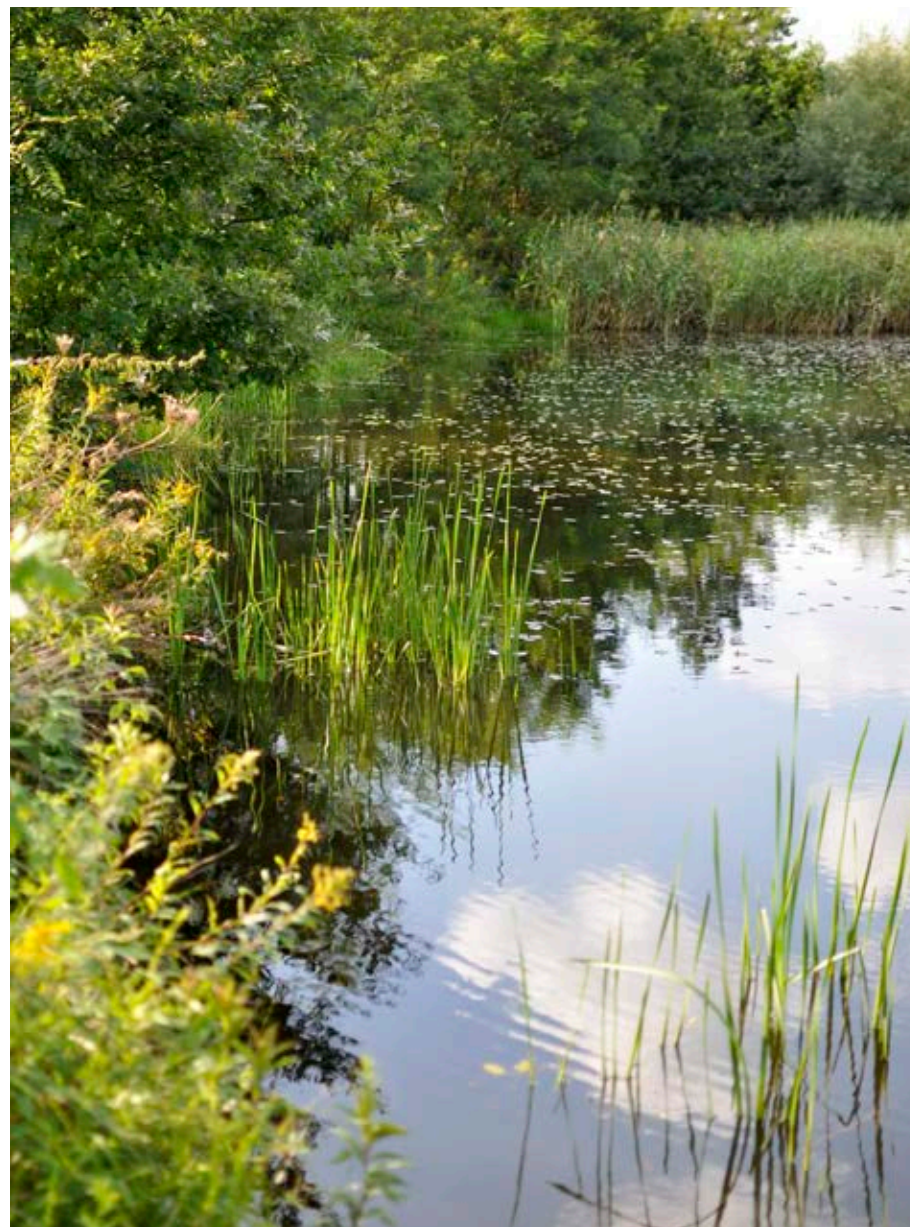

Staw w Węgliskach

Stawy w Węgliskach

PUNKTY WIDOKOWE

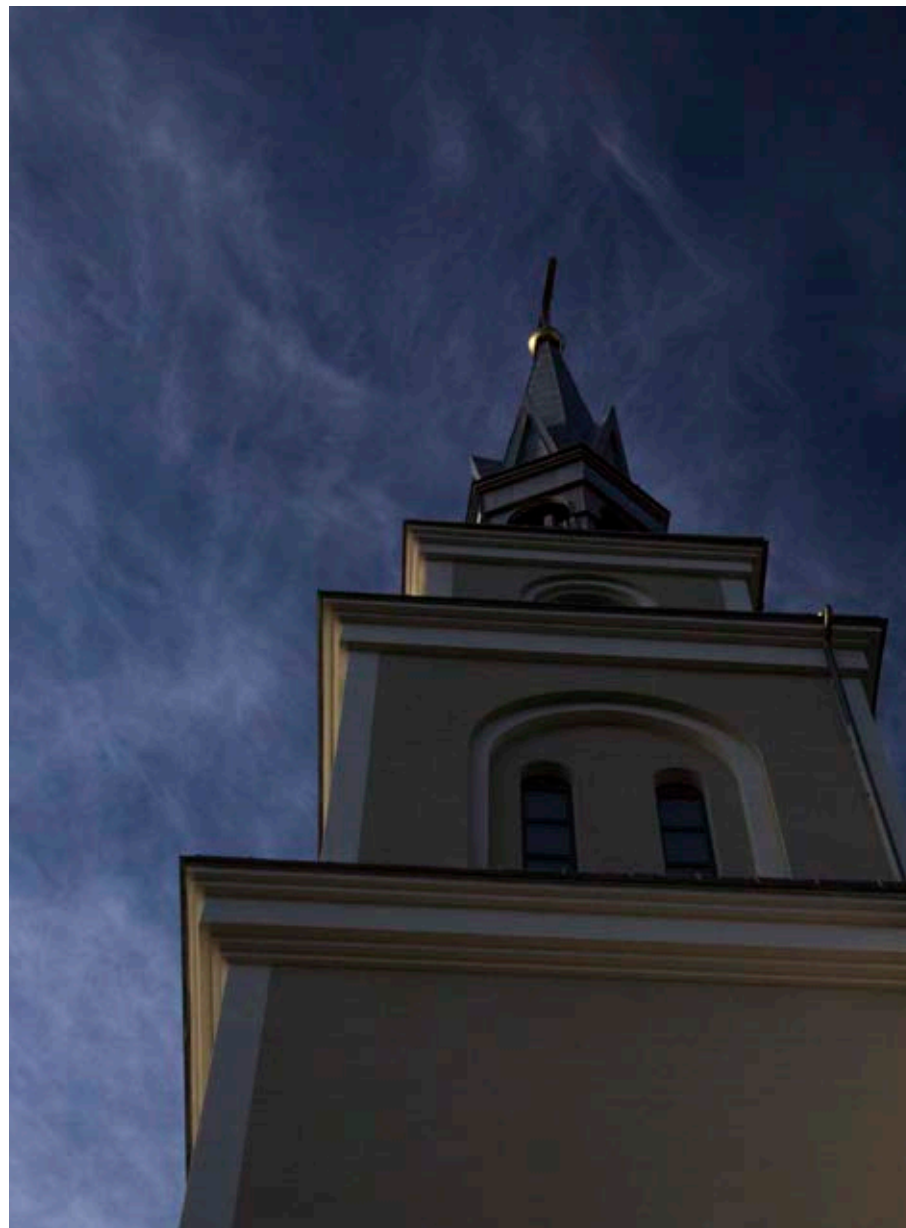
- Punkt widokowy we wsi Wydrze na wzgórzu przy drodze polnej Julin–Wydrze na zespół folwarczny w Julinie;
- Punkt widokowy z drogi Rakszawa–Wydrze na zespół leśniczówki na Wydrzu
- Punkt widokowy z drogi Węgliska–Rakszawa na zabudowę Rakszawy Środkowej
- Oś widokowa z drogi głównej przez Rakszawę na kościół parafialny
- Oś widokowa z drogi bocznej przez przysiółki Basakówka–Kościelne na kościół parafialny
- Ciąg widokowy z drogi bocznej przez przysiółki Basakówka–Kościelne na zabudowę Rakszawy Środkowej
- Punkt widokowy ze skrzyżowania dróg przy kościele na zespół kościelny w Rakszawie
- Punkt widokowy w Rakszawie z drogi Rakszawa–Wydrze na budynek dawnej karczmy na tzw. Rąbanym Gościńcu.

Ciąg widokowy z drogi bocznej przez przysiółki Basakówka–Kościelne na zabudowę Rakszawy Środkowej

Wieża kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Rakszawie

SZLAKI TURYSTYCZNE

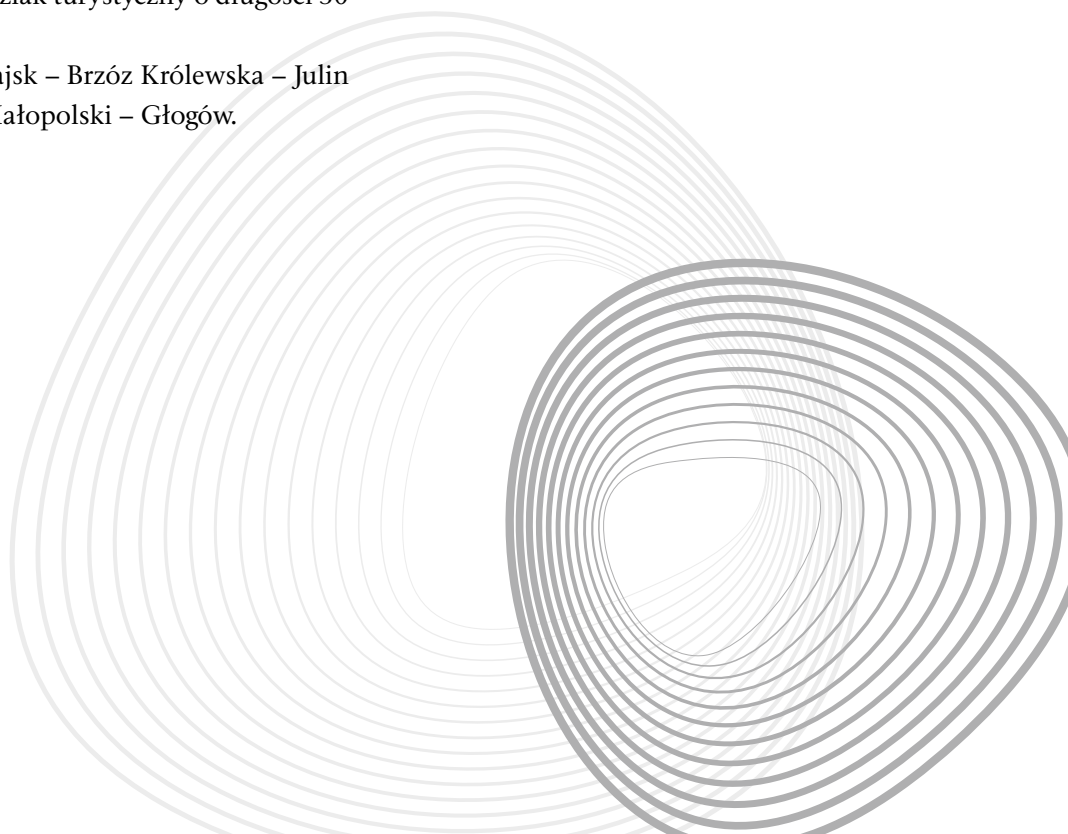
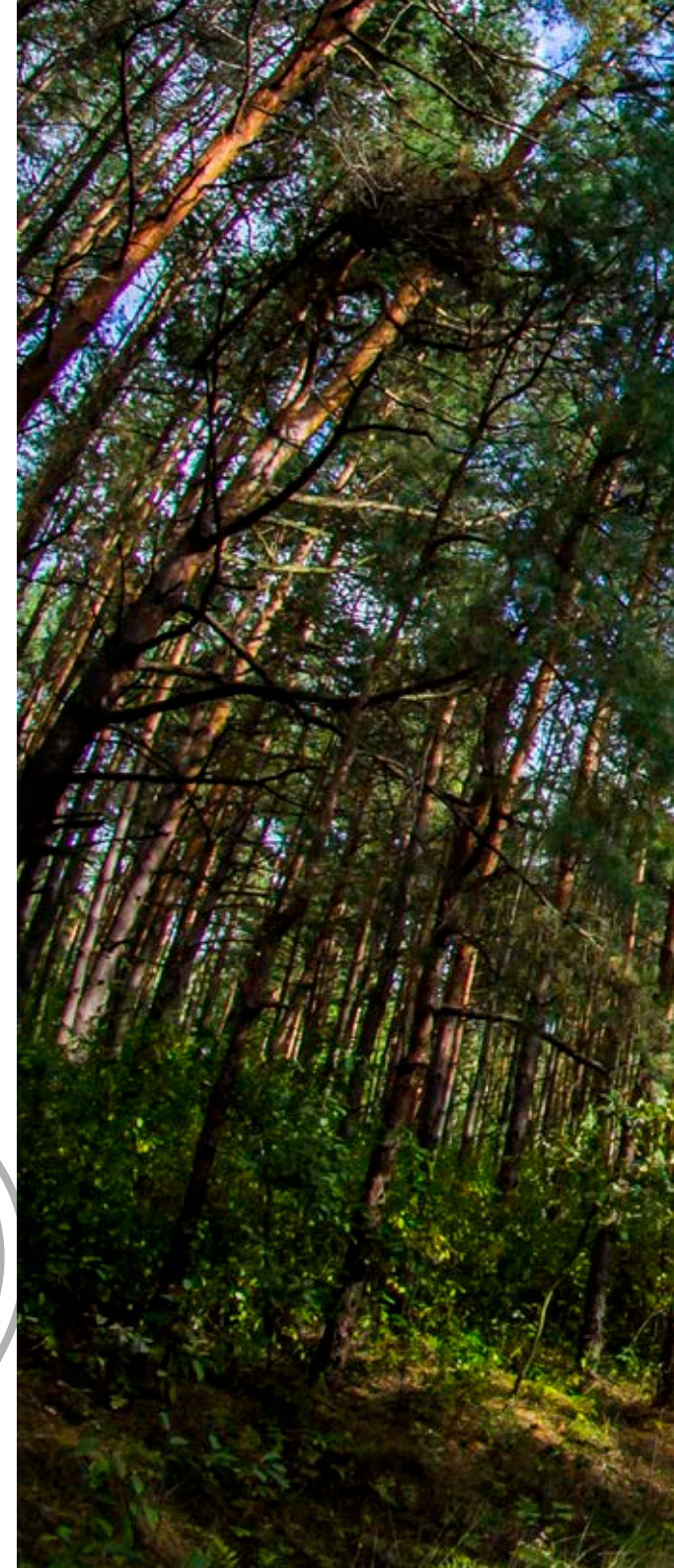
Przez gminę przebiega niebieski i zielony szlak turystyczny.

Zielony szlak turystyczny o długości całkowitej 64 km:

Trasa: Cierpisz – Łañcut – Czarna – Węgliska – Brzóza Stadnicka – Julin – Wola Żarczycka – Nowa Sarzyna. Zielony szlak zaczyna się na wzgórzu Marii Magdaleny w Cierpiszu, a kończy w rezerwacie „Kołacznia” w Nowej Sarzynie.

Niebieski szlak turystyczny o długości 30 km:

Trasa: Leżajsk – Brzóz Królewska – Julin – Sokołów Małopolski – Głogów.

Leśna droga przy trakcie sokołowskim

Osada Rakszatna

OSADA RAKSZAWA

Osada Rakszawa mieści się za Zespołem Szkół Tekstylno-Gospodarczych, otoczona jest rzeką Młynówka. Osada to rekonstrukcja założenia mieszkalnego o charakterze rolniczo-rzemieślniczym. Zbudowana na planie elipsy, otoczona palisadą prezentuje przegląd architektury, rzemiosł, obyczajów z początków epoki żelaza (IV wiek p.n.e. po wczesne średniowiecze). Głównym założeniem Osady jest zgłębienie tajemnic dawnych zajęć mieszkańców Rakszawy. Na terenie Osady można obejrzeć m.in.: półziemiankę z dachem krytym trzcina, ściany wyplecione wikliną i oblepione polepą glinianą, drewniane chaty konstrukcji zrębowej, chatę celtycką oraz wędzarnię, piec chlebowy i palenisko, a także starożytne dymarki.

Warsztaty archeologii doświadczalnej przeprowadzane w Osadzie obejmują poszczególne stanowiska:

Stanowisko I – piecowisko hutnicze – pokaz starożytnej metalurgii żelaza: wydobywanie rudy żelaza, prażenie i rozdrabnianie rudy, wykonywanie cegieł z lessu, budowa pieca dymarskiego, obsługa miechów dymarskich, rozbicie pieca po zakończeniu procesu.

Stanowisko II – pionowy warsztat tkacki – pokaz tkactwa: budowa pionowego warsztatu tkackiego, technika tkania, historia tkactwa na ziemiach polskich.

Stanowisko III – wierzenia i tradycje – pokaz: próba rekonstrukcji ośrodka kultowego oraz związanych z nim wierzeń.

Stanowisko IV – pismo – pokaz: dzieje pisma – od piktogramów do średniowiecznych rękopisów i książek drukowanych, historia piśmiennictwa, czerpanie papieru, pisanie gęsim piórem.

Stanowisko V – warzenie jadła – pokaz: przygotowanie ciasta chlebowego, pieczenie w piecu chlebowym, historia pożywienia.

Stanowisko VI – bednarstwo – pokaz: sposób wyrabiania naczyń klepkowych, materiałoznawstwo.

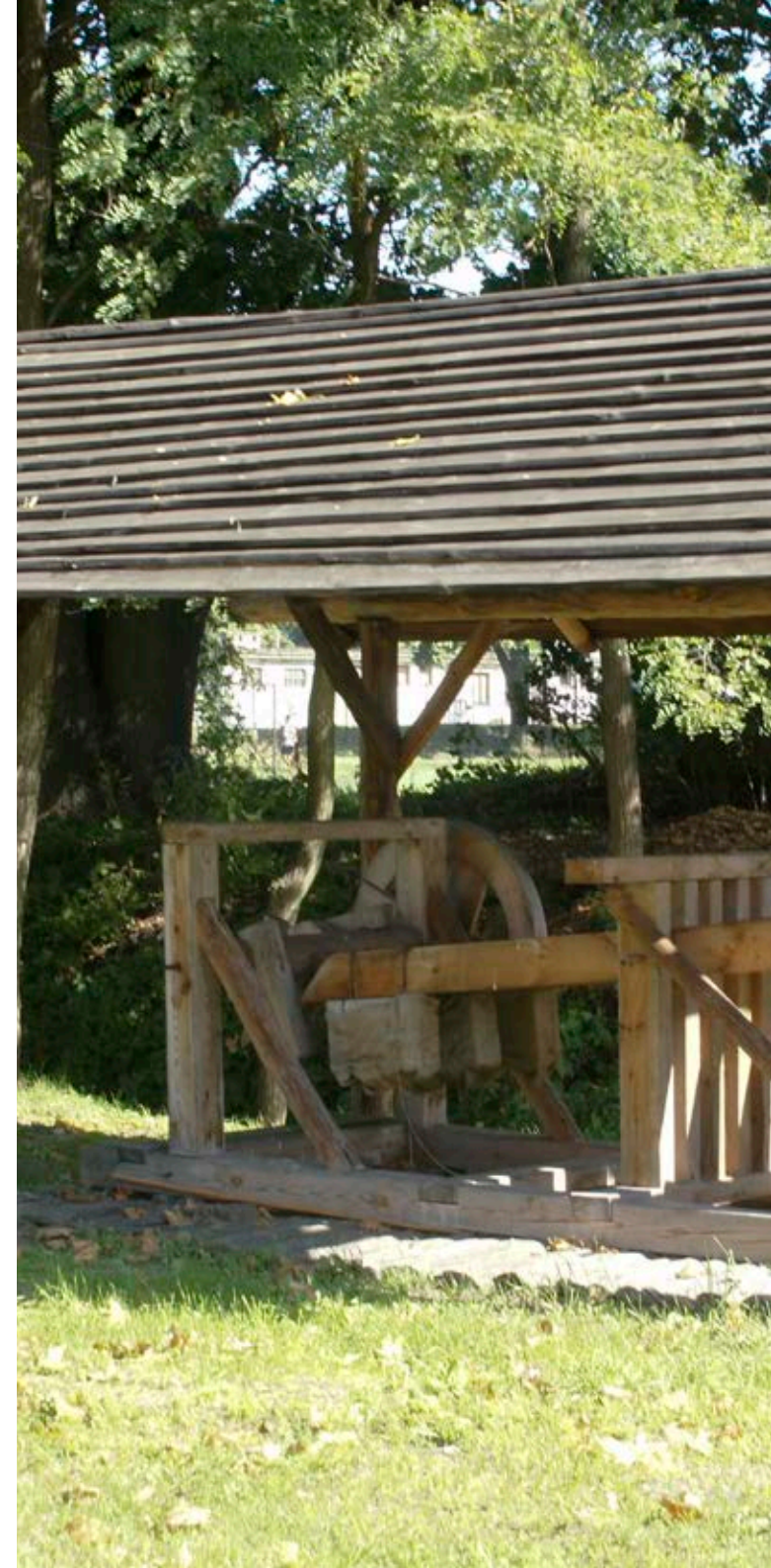
Stanowisko VII – plecionkarstwo – pokaz: sposób wyrabiania koszy.

Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa organizuje zajęcia dla grup zorganizowanych i turystów indywidualnych w Osadzie Rakszawa.

Kontakt: GOKiC

37-111 Rakszawa 340; tel.: 17 226 12 89

e-mail: gokic@interia.pl, www.gokic.lap.pl

Piknik historyczny na Osadzie Rakszawa

Piknik historyczny na Osadzie Rakszawa

Osada Rakszawa

NIEŚĆ POWIAZANYM
WSTĘP
WZBRONIONY

Warsztaty na Osadzie Rakszawa

Warsztaty filcowania w GOKiC Rakszawa

KULTURA

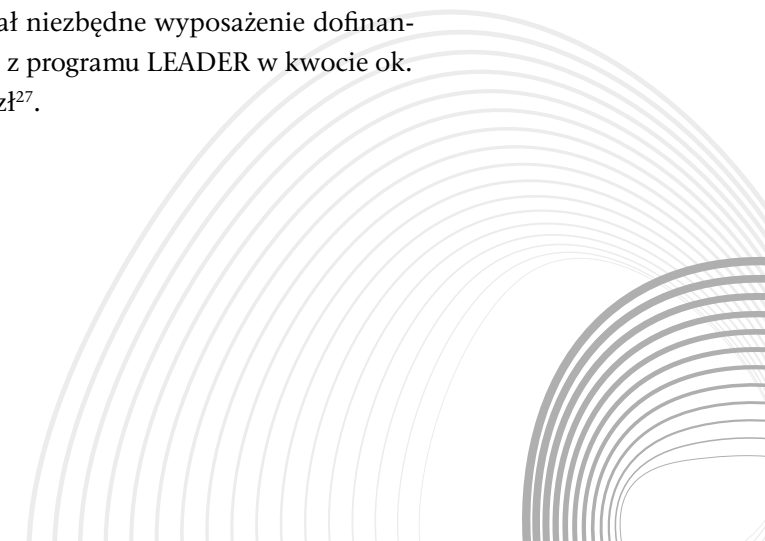
Działalność kulturalna całej gminy należy do sfery działań Gminnego Ośrodka Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie. Prężna działalność GOKiC-u pozwala mieszkańcom stale rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności. W placówce prowadzone są systematyczne otwarte zajęcia przeznaczone dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Zajęcia obejmują aktywność w zakresie sztuk plastycznych, działań o charakterze rękodzielnicstwa czy muzyki, rekreacji i turystyki. Ich zasięg obejmuje zarówno uczestników czynnych, tj. zgrupowanych w sekcjach i kołach zainteresowań działających w ośrodku (koła plastyczne, pracownia rękodzieła artystycznego, pracownia tkacka, sekcja akrobatyki, fitness, Klub Aktywnych), jak i biernych, tj. odbiorców produktów działalności artystycznej tworzonych jako: programy estradowe, wystawy, koncerty, konkursy, prelekcje, spotkania etc. Ponad-

to, ośrodek umożliwia zgłębienie tajemnic dawnych zajęć mieszkańców Rakszawy w Archeologicznej Osadzie Rakszawa.

Duża aktywność lokalnej społeczności pozwala na tworzenie i sprawne działanie zespołów: muzycznych, tanecznych i innych. Wśród licznych zespołów na największą uwagę zasługuje orkiestra dęta „Zgoda”, która funkcjonuje od 1930 roku, zespół śpiewaczy „Brzeziny”, a także chór „Raxavia”.

Ważnym elementem działalności kulturalnej są zespoły taneczne zasilane głównie przez uczące się dzieci i młodzież. Można wśród nich wymienić: formacje tańca współczesnego „Mały Flesz”, „Flesz”, „Tokio”, „Promyczek”, „Ognisko taneczne” i „Centrum Tańca Rakszawa” – taniec towarzyski.

W 2012 roku Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie przeszedł kompleksowy remont. Odnowiono wszystkie pomieszczenia, wymieniono instalację grzewczą i elektryczną w budynku. Przeprowadzenie remontu było możliwe dzięki pozyskaniu dofinansowania ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Gmina Rakszawa na ten cel otrzymała kwotę w wysokości ok. 122 tys. zł. W 2013 roku GOKiC otrzymał niezbędne wyposażenie dofinansowane z programu LEADER w kwocie ok. 73 tys. zł²⁷.

Kalendarz imprez cyklicznych

Styczeń:

- Koncert Kolęd i Pastorałek – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Koncert Noworoczny – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Turniej Piłki Siatkowej o Memoriał im. Józefa Gondeli – Towarzystwo Kultury Fizycznej w Rakszawie
- Spotkanie opłatkowe – szkoły z terenu gminy Rakszawa

Luty:

- Akcja „Ferie zimowe w GOKiC” – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Wojewódzki Przegląd Zespołów Tanecznych „KLAUNADA” – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie

Marzec:

- Wystawa malarstwa – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Gminny Konkurs Muzyczny „DO RE MI” – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Gminny Konkurs Poetycko-Literacki – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie

Kwiecień:

- Memoriał Jana Pawła II w Minisiatkówce Par Mieszanych – Publiczne Gimnazjum im. księdza Stefana kardynała Wyszyńskiego w Rakszawie
- Gminny Konkurs Wielkanocny „PALMY PISANKI STROIKI” – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Warsztaty Florystyczne – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Kiermasz Wielkanocny – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie

Maj:

- Majówka w Osadzie Rakszawa – obchody Święta 3 Maja – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie, Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola nr 1 w Rakszawie, gmina Rakszawa
- Spotkania miłośników książek – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Gminny Konkurs na Najaktywniejszego Czytelnika – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie

- Gminny Konkurs Czytelniczy – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Akcja „Cała Polska czyta dzieciom” – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Święto Teatru – Publiczne Gimnazjum im. księdza Stefana kardynała Wyszyńskiego w Rakszawie
- Rakszawski Ćwierćmaraton im. Jana Pawła II - Publiczne Gimnazjum im. księdza Stefana kardynała Wyszyńskiego w Rakszawie
- Festyn Rodzinny – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Stefana Mierzwę w Rakszawie
- Festyn Rodzinny – Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Rakszawie

Czerwiec:

- Festyn Rodzinny – Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola nr 1 im. Janusza Korczaka w Rakszawie
- Festyn Rodzinny – Szkoła Podstawowa w Wydrzu
- Sobótkowe Szaleństwo – podsumowanie roku artystycznego – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Plenerowy Turniej Piłki Siatkowej –

Szkoła Podstawowa w Wydrzu

- Zawody Ligii Wędkarskiej o Puchar Prezesa Koła – Koło Wędkarskie „Rak 24” w Rakszawie

Maj/Wrzesień:

- Warsztaty Archeologii Doświadczalnej w Osadzie Rakszawa (piecowisko hutnicze – pokaz starożytnej metalurgii żelaza, pionowy warsztat tkacki – pokaz tkactwa, dzieje pisma – od piktogramów do średniowiecznych rękopisów, czerpanie papieru, warzenie jadła, bednarstwo – sposób wyrobienia naczyń klepkowych, plecionkarstwo) – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie

Lipiec:

- Piknik Rodzinny – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Warsztaty rękodziela artystycznego (batic, *decoupage*, tkactwo) – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie

Sierpień:

- Pasjonada – Piknik Rodzinny – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Zawody Ligii Wędkarskiej o Puchar Wójta Gminy Rakszawa – Koło Węd-

karskie „Rak 24” w Rakszawie

- Dożynki Parafialne – parafia pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Rakszawie Kąty, sołectwo Rakszawa Kąty, Koło Gospodyń Wiejskich w Rakszawie Kąty

Wrzesień:

- Narodowe Czytanie – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Dożynki Parafialne – parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Rakszawie, sołectwo Rakszawa Dolna, Koło Gospodyń Wiejskich w Rakszawie Środkowej
- Dożynki Parafialne – parafia w Medyni Głogowskiej, kościół filialny w Węgliskach, Koło Gospodyń Wiejskich w Węgliskach

Październik:

- Urodziny Kubusia Puchatka – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Wystawa malarstwa – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie

Listopad:

- Lekcja Śpiewu Narodowego – obchody Święta Niepodległości – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie, gmina Rakszawa

- Gminny Konkurs Recytatorski „RAKI” – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Święto Patrona w gminie Rakszawa – gmina Rakszawa
- Katarzynki – Andrzejki – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie

Grudzień:

- Mikołajki – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Gminny Konkurs Bożonarodzeniowy – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Warsztaty Florystyczne – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Kiermasz Bożonarodzeniowy – Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Rakszawie
- Spotkanie wigilijne – Szkoła Podstawowa w Węgliskach

Chór „Raxavia”

Orkiestra dęta „Zgoda”

Święto Patrona w gminie Rakszawa – laureaci i osoby wyróżnione w konkursie fotograficznym „Gmina Rakszawa na pocztówce” – GOKIC 2013

GMINA RAKSZAWA

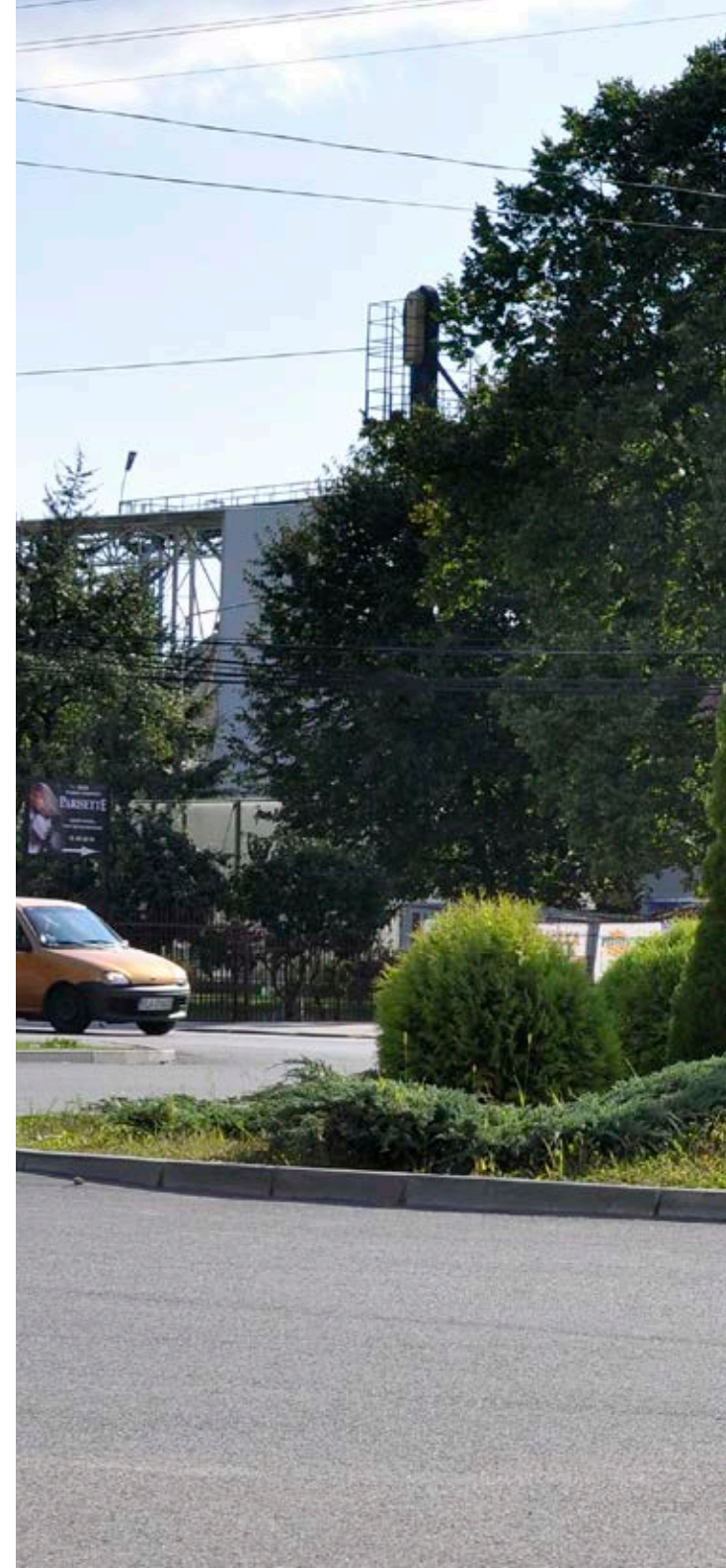
Gmina posiada bardzo wyraźne centrum, w którym koncentrują się największe firmy, instytucje kulturalne oraz oświatowe, kościoły, sklepy i wiele innych, a także duża część wszystkich istniejących miejsc pracy.

Na obszarze gminy funkcjonuje: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa, Dom Ludowy, 5 kościołów wyznania rzymskokatolickiego, 5 szkół podstawowych, 2 przedszkola i 4 oddziały przedszkolne, Publiczne Gimnazjum, Zespół Szkół Tekstylno-Gospodarczych, Schronisko Młodzieżowe „Rakowisko”, 3 remizy

Ochotniczej Straży Pożarnej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Zakład Usług Komunalnych „Energokom”.

Gmina Rakszawa może poszczycić się licznymi osiągnięciami. Przeprowadzone w ostatnich latach inwestycje w zdecydowany sposób zmieniły jej wizerunek. Gmina Rakszawa posiada bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę drogową, wodociągową, gazową, sportowo-rekreacyjną. Podejmuje liczne działania i programy prospołeczne, wspiera kultywowanie miejscowych tradycji, działalność lokalnych organizacji i stowarzyszeń, skutecznie pozyskuje środki zewnętrzne i aktywnie się promuje.

Zatoka przystankowa w centrum Rakszawy

Firma Handlowo Usługowa
INSTALEX II

Browar „VAN PUR“ w Rakszawie

Browar „Van Pur” w Rakszawie

Ogólnodostępne obiekty sportowe i rekreacyjne w gminie Rakszawa

Gmina Rakszawa dysponuje znacznym potencjałem rekreacyjno-sportowym, na który składają się:

1. Boisko wielofunkcyjne i trawiaste zlokalizowane przy Szkole Podstawowej nr 1 w Rakszawie

Boisko o sztucznej nawierzchni przystosowane jest do gry w piłkę ręczną, koszykową, siatkową, tenisa ziemnego. Boisko trawiaste o naturalnej nawierzchni przeznaczone jest do gry w piłkę nożną.

Gmina Rakszawa pozyskała na ten cel dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej i Ministerstwa Sportu i Turystyki w łącznej kwocie ok. 430 tys. zł.

2. Boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej nr 3 w Rakszawie

Boisko o naturalnej nawierzchni przeznaczone jest do gry w piłkę nożną, piłkę siatkową plażową i inne gry zespołowe. Gmina Rakszawa w ramach środków unijnych otrzymała na budowę boiska dofinansowanie w wysokości ponad 82 tys. zł.

3. Boisko rekreacyjne w Rakszawie zlokalizowane obok sklepu ABC

Boisko o sztucznej nawierzchni trawiastej przeznaczone jest do gry w piłkę nożną i siatkową. Budowa boiska została dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 w kwocie 300 tys. zł.

4. Boisko sportowe o sztucznej nawierzchni obok kościoła w Wydrzu

Boisko wielofunkcyjne przeznaczone jest do gry w piłkę ręczną, koszykową i tenisa ziemnego. Obok znajduje się boisko trawiaste do gry w piłkę nożną.

Gmina Rakszawa na budowę boisk pozyskała dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 w kwocie ponad 190 tys. zł.

5. Plac zabaw obok Szkoły Podstawowej nr 2 w Rakszawie

Plac zabaw jest dostępny dla dzieci w wieku od 3 do 13 lat, codziennie w godz. od 8.00 do zachodu słońca. Gmina na jego utworzenie pozyskała dofinansowanie w wysokości ok. 14 tys. zł z Programu LEADER.

6. Plac zabaw przy Szkole Podstawowej w Wydrzu

Plac zabaw jest dostępny dla dzieci w wieku od 3 do 13 lat, codziennie w godz. od 8.00 do zachodu słońca. Gmina na jego utworzenie pozyskała dofinansowanie w wysokości ok. 11 tys. zł z Programu LEADER.

7. Plac zabaw przy boisku obok sklepu ABC

Plac oddany do użytku w 2014 roku, dostępny dla dzieci w wieku od 3 do 13 lat, codziennie w godz. od 8.00 aż do zmroku. Gmina na jego utworzenie pozyskała dofinansowanie w wysokości 25 tys. zł z Programu LEADER.

Plac zabaw w Wydrzu

Plac zabaw w Rakiszewie

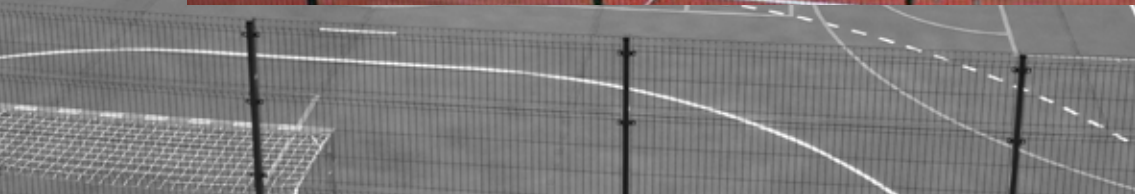
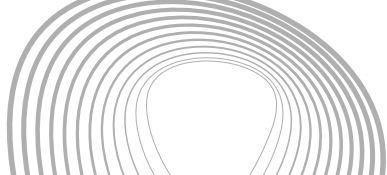
Plac zabaw przy Szkole Podstawowej nr 2 w Rakszawie

Boisko wielofunkcyjne i o naturalnej nawierzchni w Wydrzu

Kompleks boisk ogólnodostępnych w Rakszawie

Boisko ogólnodostępne w Rakszawie przy Szkole Podstawowej nr 3

Ogólnodostępne boisko rekreacyjne do piłki nożnej i siatkowej w Rakszawie

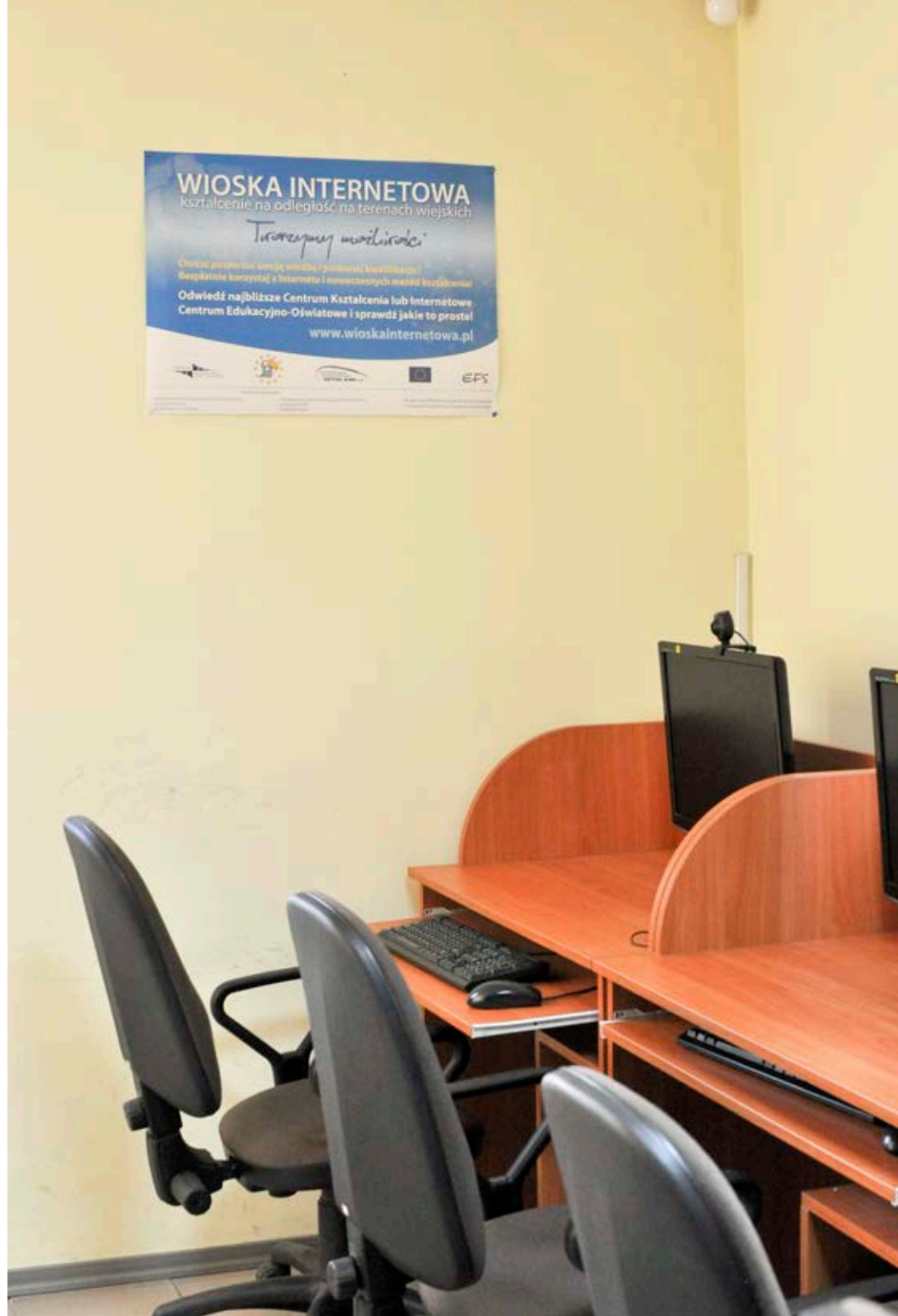

Ogólnodostępne kafejki internetowe

Bezpłatna kafejka internetowa mieści się w budynku Urzędu Poczтового (I piętro) w Rakszawie. Kafejka wyposażona jest w sprzęt komputerowy z dostępem do internetu (10 stanowisk komputerowych) i bibliotekę multimedialną (pakiet komputerowych programów edukacyjnych, w tym encyklopedie, słowniki, atlasy). Internetowe Centrum Edukacyjno-Oświatowe daje możliwość bezpłatnego korzystania z komputerów i internetu każdemu mieszkańcowi terenów wiejskich niezależnie od jego wieku, płci, wykształcenia i sytuacji zawodowej, który zainteresowany jest zdobywaniem i uzupełnianiem swojej wiedzy.

Uruchomienie kafejki było możliwe dzięki pozyskaniu sprzętu komputerowego i wyposażenia o wartości ok. 115 tys. zł w ramach środków unijnych.

Gmina Rakszawa utworzyła również punkty bezpłatnego dostępu do internetu w bibliotece Publicznego Gimnazjum w Rakszawie, w Szkole Podstawowej w Wydrzu i w Węgliskach. Na ten cel gmina pozyskała środki unijne w łącznej kwocie ok. 39 tys. zł.

Kafejka w Szkole Podstawowej w Węgliskach

Kafejka w Publicznym Gimnazjum w Rakszawie

Kafejka w Szkole Podstawowej w Wydrzu

Kafejka w budynku poczty

Ochotnicze Straże Pożarne

W gminie działają Ochotnicze Straże Pożarne, które oprócz walki z pożarami uczestniczą w usuwaniu skutków wypadków drogowych oraz angażują się w różne wydarzenia mające miejsce na terenie gminy.

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA rok zał. 1910
W RAKISZEWIE

Ochotnicza Straż Pożarna w Rakszawie

Budynek, w którym mieści się remiza OSP Węgliska, w 2014 roku przeszedł kompleksowy remont. Zakupiono niezbędne wyposażenie i odnowiono pomieszczenia, łazienki, wymieniono podłogi, wyremontowano instalację elektryczną i centralnego ogrzewania. Gmina Rakszawa na ten cel pozyskała dofinansowanie ze środków unijnych w kwocie ok. 133 tys. zł. z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.

Drużyny pożarnicze gminy Rakszawa

Koła Gospodyń Wiejskich

W gminie Rakszawa działają cztery Koła Gospodyń Wiejskich.

Opierając się na tradycyjnych surowcach, recepturach i przepisach, gospodynie wytwarzają wiele cieszących się uznaniem produktów lokalnych.

Chleb cebulowy z usmażoną cebulą proponują w Rakszawie–Mościcach, a w Węgliskach – chleb miłości, który zawiera płatki kukurydziane, jęczmienne i owsiane, pestki dyni i słonecznika.

W gminie Rakszawa serwują rozmaite smakołyki. Drożdżowe pierogi kebabki nadziewane dobrze przyprawionym farszem z mięsa z kurczaka proponuje Wydrze. Wybornie komponują się z gęstym sosem czosnkowych. Rozpowszechniona jest tutaj pieczona rozetka – potrawa z mięsa mielonego i serów (żółtego i białego) oraz kapusta z grochem i gołąbki.

W Rakszawie–Mościcach znane są kotlety z mięsa i kapusty. Do kapusty wystarczy dodać mięso, 2 łyżki bułki tartej, lekko rozbite jajko, pieprz, gałkę muszkatołową i wszystko razem wymieszać. Z masy formuje się kotleciki, obtacza w bułce tartej i smaży z obu stron – tłumaczą w miejsco-

wym Kole. Kuchnię w Rakszawie Środkowej wyróżnia kłoczonka, zupa robiona z ziemniaków, marchewki, pietruszki, grzybów, cebuli, boczku oraz kiełbasy. Z grzybów robiony jest także pasztet grzybowy.

Wśród oryginalnych nazw pojawia się potrawa zwana gąski. Słodki pieczony przysmak podobny do pierogów, zrobiony z mąki, margaryny, sera białego, szpikowany plasterkami jabłek. Dobrze smakuje posypany cukrem pudrem.

Ze smaków dzieciństwa gospodynie pamiętają kulaszkę z mąki razowej. Na tym terenie dużo jadło się ziemniaków, kaszy gryczanej, barszczu. Gotowano zupy ziemniaczane z suszonymi grzybami uzbierany mi jesienią w pobliskim lesie.

Na stole gościła także kapusta z grochem. Dziś ciągle popularnością cieszy się żur, a zaraz za nim kapuśniak, tradycyjne pierogi oraz gołąbki. Dużą rzeszę zwolenników ma także kulebiak, ciasto drożdżowe nadziewane farszem z kaszy gryczanej.

Nowością są sakiewki warzywne, które panie z Węglisk polecają do barszczu czerwonego, zachwalając przy tym swój barszcz wigilijny na zakwasie zrobiony z ubijanych jajek i ciepłego mleka²⁸.

KGW Rakszawa–Mościny

Zofia Wawraszek
37-111 Rakszawa 1135
tel. 17 247 51 25

KGW Rakszawa Środkowa

Lucyna Markowicz
37-111 Rakszawa 629
tel. 17 224 93 47

KGW Węgliska

Jolanta Maziarz
37-111 Rakszawa
Węgliska 94

KGW Wydrze

Danuta Cyprys
Wydrze 167
37-110 Żołyńia
tel. 17 226 01 74

Od lewej: Zofia Wawraszczek, Teresa Rupa, Teresa Dołęga, Zofia Modłkowska, Anna Całka, Jolanta Maziarz, Adela Całka

Środowiskowy Dom Samopomocy w Rakszawie

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łańcucie z Filią w Rakszawie funkcjonuje od 9 lat.

Jest jednostką o zasięgu powiatowym. Organem prowadzącym jednostkę jest Starostwo Powiatowe w Łańcucie. Placówka mieści się w budynku po byłej tkalni Zespołu Szkół Tekstylno-Gospodarczych w Rakszawie.

Ośrodek jest placówką pobytu dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną, czynną w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. 7.00–15.00.

Placówka ma na celu przystosowanie i aktywowanie osób niepełnosprawnych do pełnego uczestnictwa w życiu w społeczeństwie. Odbywa się to poprzez różnego rodzaju treningi:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym,
- trening kulinarny,
- trening dbałości o wygląd zewnętrzny i nauka higieny,
- trening umiejętności praktycznych,
- trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,

- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- trening umiejętności społecznych,
- trening porządkowy,
- trening zdrowotny.

Ponadto, w Domu prowadzona jest terapia ruchowa (różnego rodzaju zajęcia sportowe) oraz terapia zajęciowa, która odbywa się w następujących pracowniach:

- pracowni kulinarnej,
- pracowni rękodzieła artystycznego,
- pracowni stolarskiej,
- pracowni biblioterapii,
- pracowni ergoterapii (praca w ogrodzie).

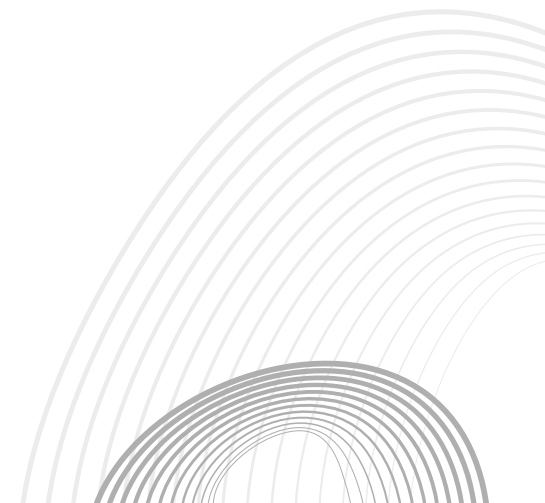
Oprócz zajęć stacjonarnych podopieczni biorą udział w:

- powiatowych i wojewódzkich spartakiadach sportowych osób niepełnosprawnych,
- piknikach integracyjnych,
- przeglądach twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych,
- wystawach,
- konkursach plastycznych.

Uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy mogą zostać osoby:

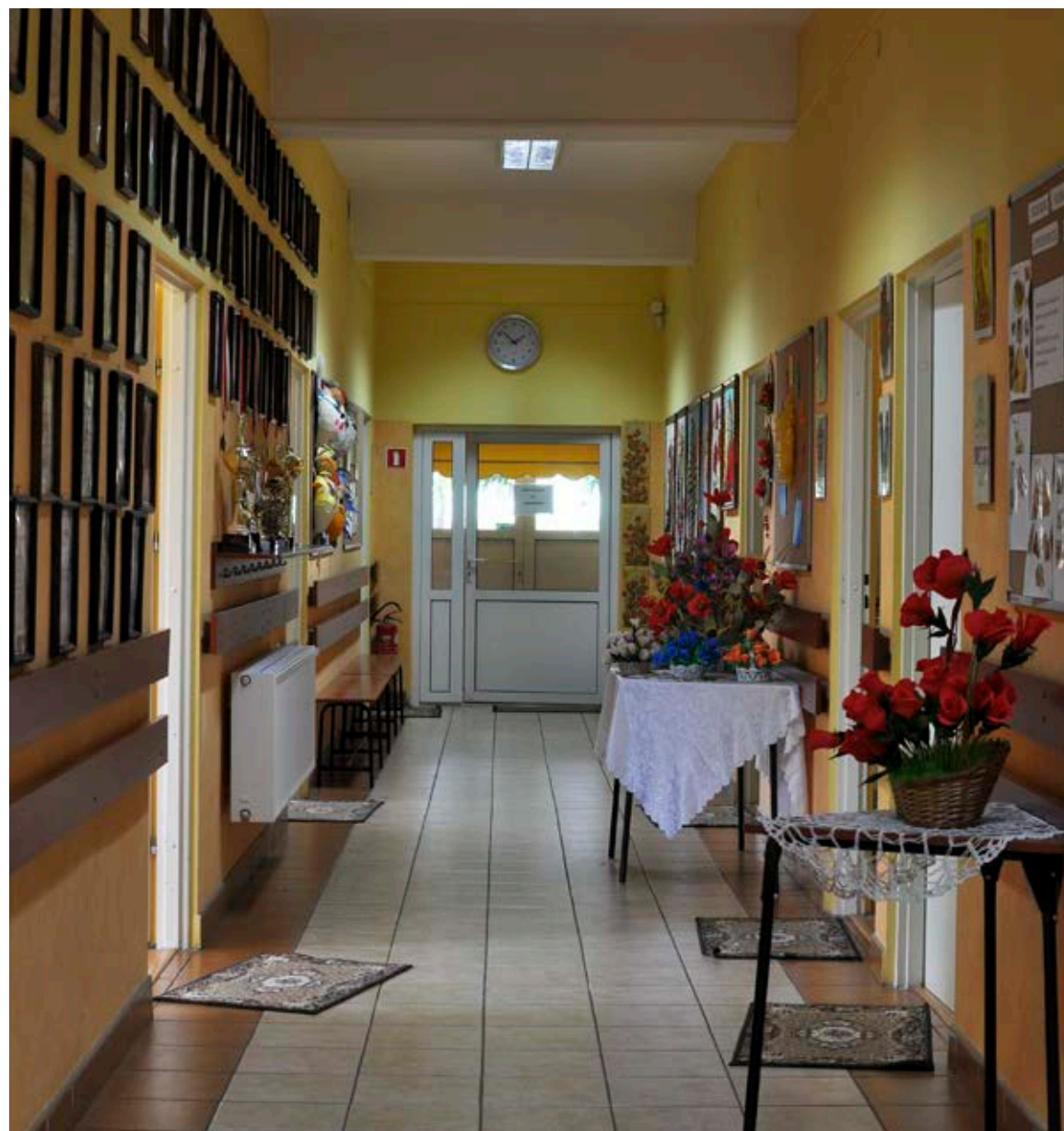
- przewlekle psychicznie chore,
- z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym, umiarkowanym, a także lekkim, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne,
- wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychotropowych.

Wszyscy uczestnicy ze względu na niskie dochody są zwolnieni z odpłatności za pobyt w Ośrodku, ponadto zapewnia on swoim podopiecznym bezpłatne usługi transportowe polegające na przywiezieniu i odwiezieniu z miejsca zamieszkania do placówki²⁹.

Adres:

Środowiskowy Dom Samopomocy
w Łańcucie z Filią w Rakszawie
37-111 Rakszawa 325C
tel./fax: 17 224 93 60
email : sdsrakszawa@poczta.onet.pl
Ośrodek jest czynny w dni robocze od
poniedziałku do piątku w godzinach
od 7.00 do 15.00.

Dom Ludowy w Rakszawie

W 2012 roku zakończył się kompleksowy remont Domu Ludowego w sołectwie Rakszawa Katy. W ramach prac remontowych wykonano: docieplenie ścian zewnętrznych i dachu oraz remont pomieszczeń w budynku. Zakupiono niezbędne wyposażenie. Przeprowadzenie inwestycji było możliwe dzięki pozyskaniu dofinansowania ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 w kwocie ok. 150 tys. zł.

Ośrodek Zdrowia:

Przychodnia specjalistyczna w Ośrodku
Zdrowia w Rakszawie
37-111 Rakszawa 427
tel.: 17 226 15 24

Apteka
37-111 Rakszawa 427

Parafie:

Kościół pw. Podwyższenia Krzyża
Świętego w Rakszawie
37-111 Rakszawa 350
tel.: 17 224 93 50

Parafia pw. NMP Matki
Kościoła w Rakszawie Górnej
37-111 Rakszawa 941
tel.: 17 226 10 61

Kościół Filialny w Wydrzu Parafii
Rzymskokatolickiej w Brzozie Stadnickiej
tel.: 17 224 80 26

Kościół Filialny pw. Matki Bożej
Częstochowskiej w Rakszawa Kąty Parafii
Trzeboś
tel.: 17 772 73 31

Kościół Filialny w Węgliskach Parafii
Rzymskokatolickiej w Medyni
Głogowskiej
tel.: 17 772 67 10

Wnętrze parafii pw. NMP Matki Kościoła
w Rakszawie Górnej

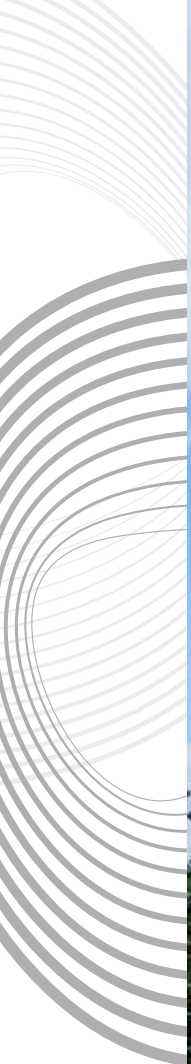

Parafia pw. NMP Matki Kościoła w Rakszawie Górnej

Kościół Filialny w Węgliskach Parafii Rzymskokatolickiej w Medyni Głogowskiej

Kościół Filialny w Wydrzu Parafii Rzymskokatolickiej w Brzozie Stadnickiej

Kościół Filialny pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Rakszawie Kątach Parafii Trzeboś

Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Rakszawie

Cmentarz w Rakszawie

Placówki oświatowe:

Zespół Szkoły Podstawowej
i Przedszkola nr 1
im. Janusza Korczaka w Rakszawie
37-111 Rakszawa 347
tel. 17 226 16 27
www.sp1rakszawa.pl

Szkoła Podstawowa nr 2
im. Stefana Mierzwę w Rakszawie
37-111 Rakszawa 677
tel. 17 224 92 54
www.sp2rakszawa.edupage.org

Szkoła Podstawowa nr 3
im. Jana Pawła II w Rakszawie
37-111 Rakszawa 946
tel. 17 224 93 19
www.sp3rakszawa.republika.pl

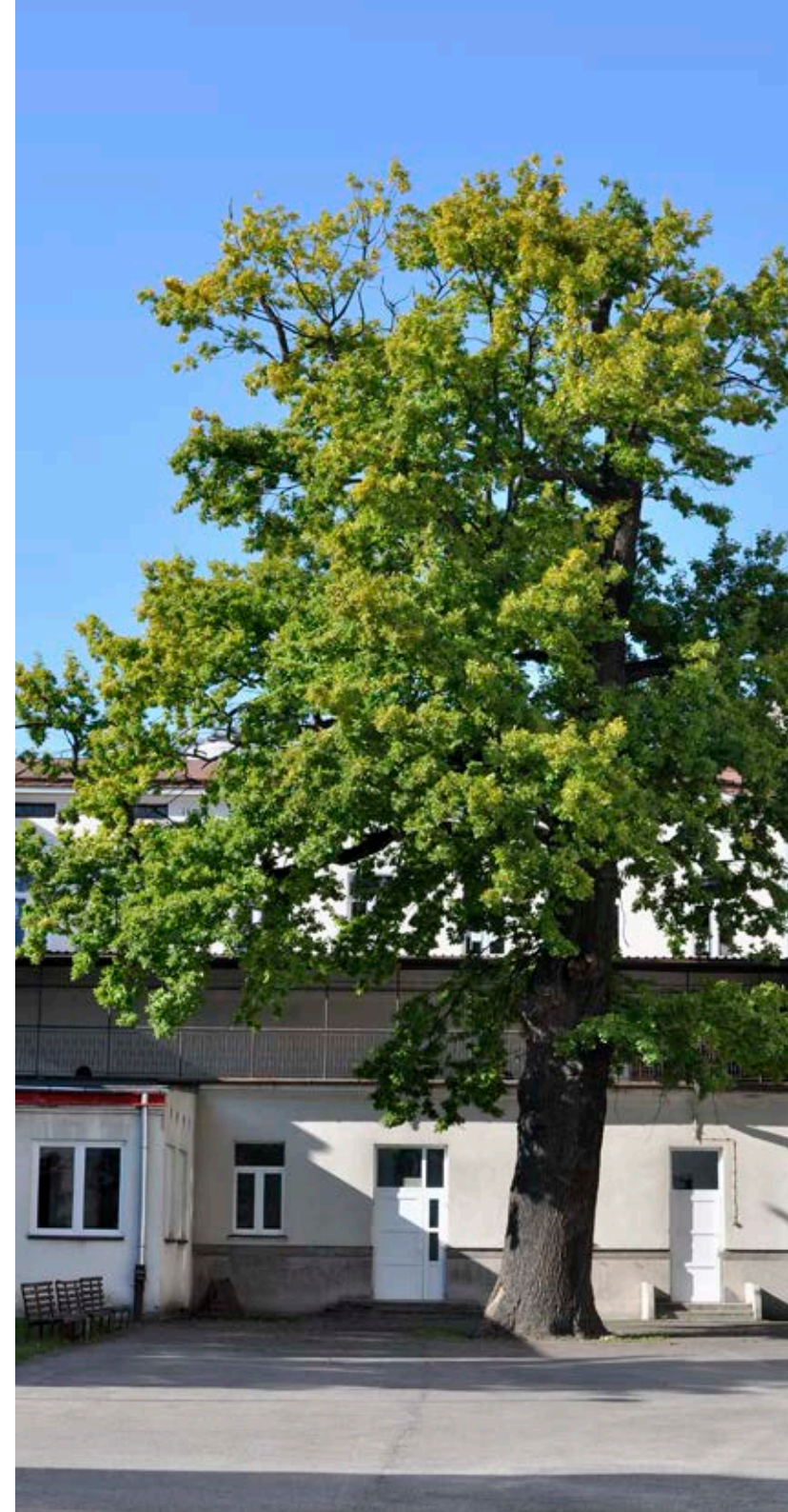
Szkoła Podstawowa w Węgliskach
37-111 Rakszawa
Węgliska 171
tel. 17 226 10 14
www.spwegliska.cba.pl

Publiczne Gimnazjum
im. księdza Stefana kardynała Wyszyńskiego
w Rakszawie
37-111 Rakszawa 325
tel. 17 225 05 75
www.gimrak.pl

Szkoła Podstawowa w Wydrzu
37-110 Żołyńia, Wydrze 259
tel. 17 226 01 99
www.spwydrze.eu

Zespół Szkół Tekstylno-Gospodarczych
im. Bolesława Żardeckiego w Rakszawie
37-111 Rakszawa 325
tel. 17 226 15 22
www.zstg.pl

Dziedziniec ZSTG w Rakszawie

Szkoła Podstawowa nr 1 w Rakszawie

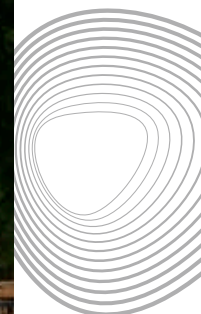

Szkoła Podstawowa nr 2 w Rakszawie

Szkoła Podstawowa nr 3 w Rakszawie

Baza noclegowa

Szkolne Schronisko Młodzieżowe „Rakowisko” mieści się w dawnym internacie Zespołu Szkół Tekstylno-Gospodarczych w Rakszawie. Jest schroniskiem całorocznym, czynnym codziennie od 7.00 do 21.00. Ma 195 miejsc noclegowych w pokojach głównie 4-osobowych z łazienką lub bez. Ceny noclegu dla dzieci i młodzieży już od 16 zł, a dla osób dorosłych od 20 zł. Schronisko współpracuje z Oddziałem Przemyskim Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych, którego członkowie korzystają ze zniżki cen noclegów. Posiada do dyspozycji gości: świetlicę, salę konferencyjną, salę kawiarnianą, dwie kuchnie samoobsługowe, dwie samoobsługowe pralnio-suszarnie odzieży. Świadczy całodienne lub częściowe wyżywienie dla grup zorganizowanych. Udostępnia na zamówienie salę gimnastyczną i teatralną w budynku szkoły. Jest doskonałym miejscem do prowadzenia szkoleń, zajęć sportowych, prób tanecznych i teatralnych. Może stanowić bazę wypadową do zwiedzania licznych atrakcji Łańcuta i Leżajska oraz uprawiania turystyki aktywnej: pieszej, rowerowej, *nordic walking*, narciarstwa biegowego. Zapraszamy:

wycieczki szkolne, grupy zorganizowane, obozy wędrownie i rowerowe, zgrupowania sportowe, zespoły pieśni i tańca, zielone szkoły, grupy szkoleniowe oraz turystów indywidualnych.

Szkolne Schronisko Młodzieżowe
„Rakowisko”
w Zespole Szkół
Tekstylno-Gospodarczych
im. Bolesława Żardeckiego
37-111 Rakszawa 325
tel./fax 17 226 11 15
e-mail: schronisko.zstg@interia.pl
www.zstg.pl/schronisko

Schronisko Młodzieżowe „Rakowisko”

Dane teleadresowe:

Urząd Gminy w Rakszawie

godziny pracy: 7.00–15.00

37-111 Rakszawa 506

tel.: 17 226 12 81, fax: 17 226 16 77

e-mail: sekretariat@rakszawa.pl

strona internetowa: www.rakszawa.pl

NIP: 815-13-87-952, REGON: 001002840

Nr rachunku bankowego: BS ŻOŁYŃNIA

63 9175 0000 2001 0001 6476 0001

Urząd Stanu Cywilnego w Rakszawie

godziny pracy: 7.00–15.00

37-111 Rakszawa 506

tel.: 17 226 12 81, fax: 17 226 16 77

e-mail: usc@rakszawa.pl

strona internetowa: www.rakszawa.pl

Zespół Ekonomiczno-Administracyjny

Szkół i Przedszkola

godziny pracy: 7.00–15.00

37-111 Rakszawa 325

e-mail: zeasiprakszawa@rz.home.pl

tel.: 17 225 80 69

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

godziny pracy: 7.00–15.00

37-111 Rakszawa 506

tel.: 17 224 92 51

e-mail gopsrakszawa@rakszawa.pl

Poczta:

Urząd Pocztowy w Rakszawie

37-111 Rakszawa 341

tel.: 17 224 92 55

Bank:

Bank Spółdzielczy w Żołąni

Oddział w Rakszawie

37-111 Rakszawa

tel.: 17 224 93 41

Prasa lokalna:

„Biuletyn Urzędu Gminy Rakszawa”. Wydawca: Gmina Rakszawa, 37-111 Rakszawa 506. Bezpłatny kwartalnik o charakterze informacyjnym. Wszelkie informacje i artykuły zamieszczane są bezpłatnie. Redakcja nie publikuje reklam i artykułów sponzorowanych. Wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszamy do współpracy przy tworzeniu kolejnych numerów „Biuletynu Urzędu Gminy Rakszawa”. Szczegółowe informacje: pok. 7 Urzędu Gminy w Rakszawie, tel.: 17 226 12 81 wew. 44, e-mail: promocja@rakszawa.pl

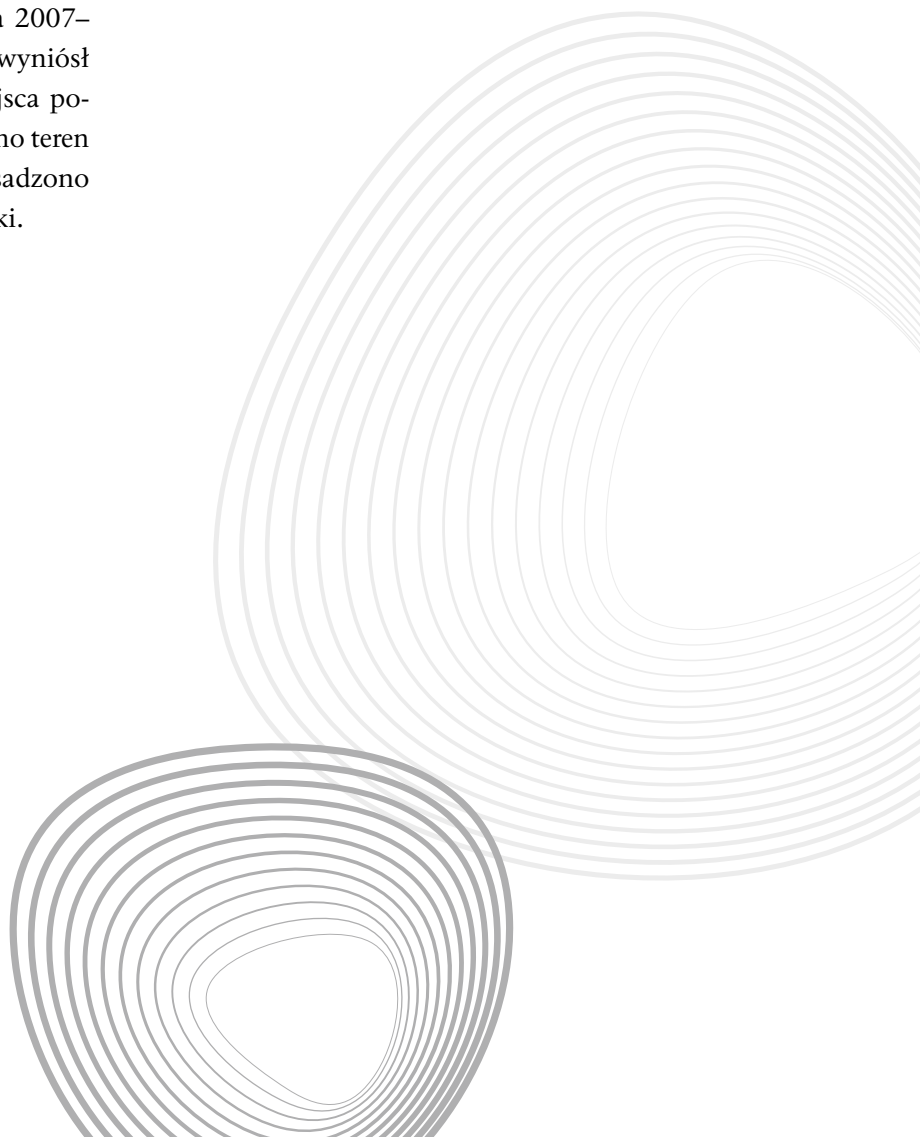

URZĄD GMINY
w Rakszawie
Kościół
w Rakszawie
Urząd Gminy
w Rakszawie
Urząd Gminy
w Rakszawie

Nowy parking przy budynku Urzędu Gminy został oddany do użytku w 2014 roku. Gmina na jego realizację pozyskała środki unijne w kwocie 25 tys. zł z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 76 652,48 zł. Powstały nowe miejsca postojowe, plac manewrowy, urządzono teren przyległy, wykonano trawniki, nasadzono krzewy iglaste, zamontowano ławki.

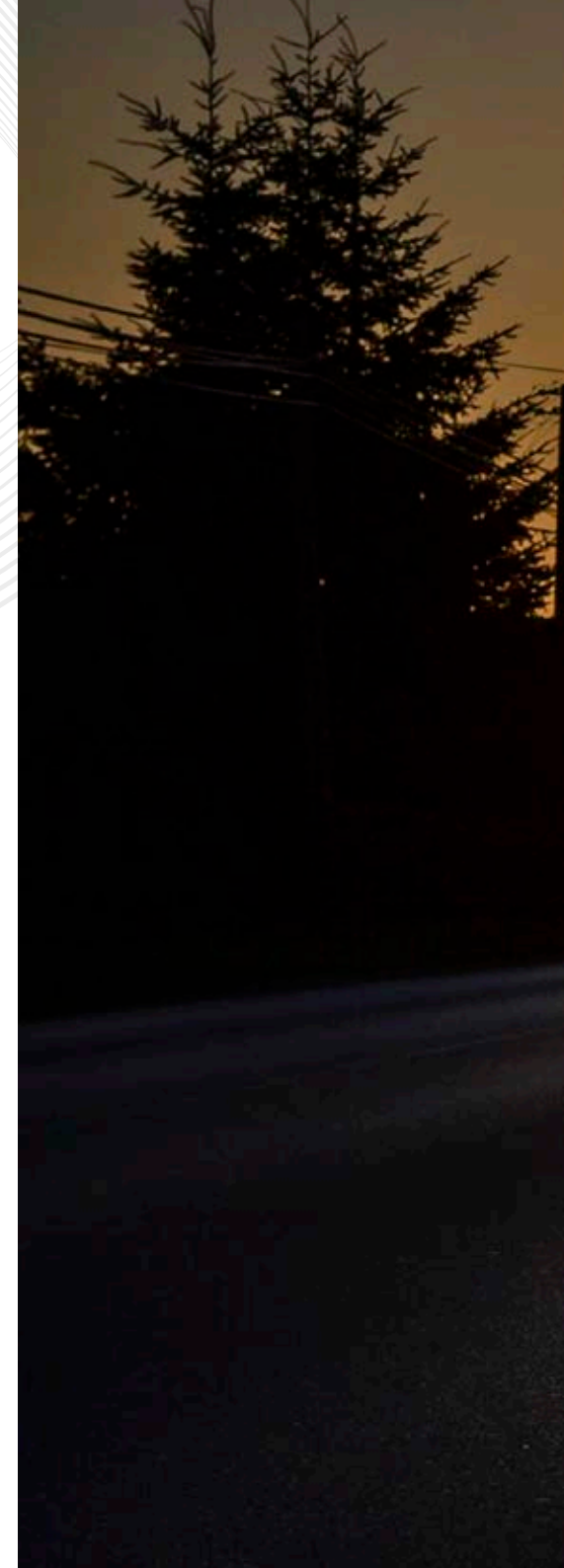

Przypisy

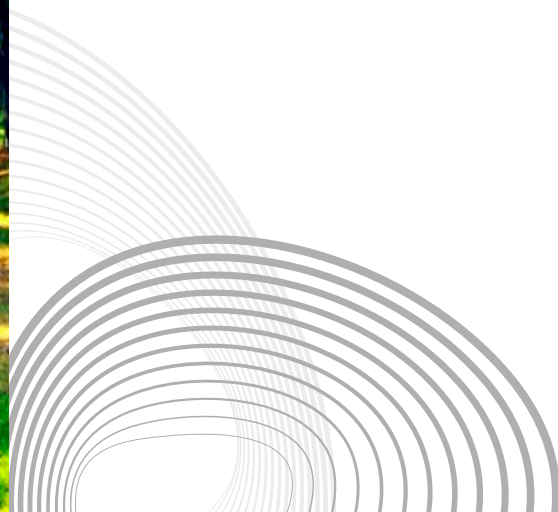
- 1 Opracowano na podstawie folderu „Gmina Rakszawa – Moja Mała Ojczyzna”, Rakszawa 2010.
- 2 WAP w Rzeszowie, Mapa katastralna Rakszawy 1855, sygn. 538.
- 3 K.J. z Modelskich Galińska, *Nasze wspomnienia z Potoku*, Rakszawskie Aktualności 53 (1998).
- 4 I. Rychlikowa, *Szkice o gospodarce panów na Łańcucie*, Łańcut 1972 – Mapa przeglądowa dóbr Ordynacji Potockich.
- 5 I. Rychlikowa, op.cit., Mapa przeglądowa dóbr Ordynacji Potockich.
- 6 J. Burszta, F. Kotuła, *Leżańska pannificyna klasztorna w XVIII wieku i sukienictwo okolice*, [w:] *Studia z dziejów przemysłu*, t. 1, Wrocław 1961, s. 199.
- 7 *Ocalić od zapomnienia*, pr. zbiorowa, Żołyńa 1995.
- 8 Ibidem, s. 319, 375, 394.
- 9 V. Błotko, *Skrócone studium historyczno-architektoniczne karczmy „Na Rąbanym Gościńcu” w Rakszawie*, Rzeszów 2000.
- 10 *Słownik geograficzny*, t. 9, s. 519.
- 11 I. Rychlikowa, op.cit., s. 221, 334; *Słownik geograficzny*, t. 14, s. 78.
- 12 *Dzieje Żołyńi*, red. W. Bonusiak, Żołyńa 1998.
- 13 V. i A. Błotko, *Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rakszawa. Uwarunkowania kulturowe*, Rakszawa 2001, s. 16.
- 14 M. Kozaczka, *Gospodarka leśna w posiadłościach Ordynata Łańcuckiego (1918–1939)*, *Kwartalnik Historyczny* 3 (1994); AGAD, Kartografia, t. 463/2.
- 15 AGAD Kartografia, t. 463/2: Mapa katastralna Brzozy Królewskiej 1854, sygn. 134; Muzeum-Zamek w Łańcucie, V. Błotko, *Zespół folwarczny w Julinie. Rys historyczny*, Rzeszów 1997.
- 16 Muzeum-Zamek w Łańcucie, V. Błotko, *Skrócone studium historyczno-architektoniczne Zespołu Pałacu Myśliwskiego w Julinie*, Rzeszów 1997.
- 17 V. i A. Błotko, op.cit., s. 20.
- 18 Ibidem, s. 21.
- 19 Ibidem, s. 22.
- 20 Węgliska, Plan Odnowy miejscowości na lata 2008–2015, s. 3, 4.
- 21 Decyzja Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu z 2.03.2011.
- 22 Decyzja w sprawie wpisania zabytku nieruchomego do rejestru zabytków Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu z 14.10.2010.
- 23 Decyzja Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu z 14.10.2010 w sprawie wpisania zabytku nieruchomego do rejestru zabytków.
- 24 Decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie z 26.06.1979 w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków.
- 25 Decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie z 14.09.1989 w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków.
- 26 Decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie z 8.06.1990 w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków.
- 27 Opracowała Agnieszka Rzepka – dyrektor GOKiC Rakszawa.
- 28 Opracowano na podstawie tekstu redaktor „GC Nowiny” Urszuli Sobol.
- 29 Opracował Marek Kilian – kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Rakszawie

RAKSZAWA

Adrianna Kus – I miejsce w gminnym konkursie plastycznym pt. „Gmina Rakszawa w oczach dziecka”

Gmina Rakszawa
37-111 Rakszawa 506
Tel. 17 226 12 81, 17 226 16 09
Fax 17 226 16 77

www.rakszawa.pl